JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUME-I-EFKIAR
54, Grand' Rue de la S. Porte, 54
Constantinople
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻՆ ԱՄԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ ԲԱԲԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, ԹԻՒ 54
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆՍ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՏ ՉԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

Մանզումէի Էֆքեար

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

منظومهٔ افکار ارمنیجه یومی غزته
صاحب امتیاز اوحانس فرید
اداره خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده نومرو ٥٤

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	ՏԱՐԿՆ.	ՎԵՑԱՄՍ.	ԵՌԱՄՍ.
Պոլսոյ համար	80 Ղ.	45	25 Ղ.
Գաւառներու համար	80 »	45	25 »
Արտասահմանի	» 25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրշ., մէկէ աւելի դուելիք ծանուցմանց համար ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

10 ՓԱՐԱ — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

Քաղաքական Կացութիւնը

ՏԱՍՆԸՀԻՆԳ ՕՐՈՒԱՆ ՄԻՋՈՑԸ

Զինադադարին խզումէն և թշնամութեանց սկիզբէն ի վեր երկու շաբաթ անցաւ, և տակաւին ո՛չ մէկ կէտի վրայ Պուլկարները վճռական գործողութիւն մը չըրին։

Ճշմարտութիւնը ըսելու համար, օսմ. զինուորական իշխանութիւնք պատասխանատու չեն այս ձգձգողական ընթացքին։ Հաշտութեան ժողովին մէջ ստոյգ է թէ ձգձգողական էր մեր քաղաքականութիւնը, ինչպէս կ'ըլլայ, աւա՜ղ, բոլոր պարտեալներունը, ինչպէս 1871ին եղաւ ֆրանսական քաղաքականութիւնն ալ հաշտութեան միջոցին. բայց զինուորական շարժումներուն վերսկսումի պարագային օսմ. իշխանութիւնք յայտարարեցին թէ իրենք պաշտպանողականի վրայ պիտի մնան ամէն գիծերու վրայ, Չաթալճայի առջեւ, Կէլիպօլուի թերակղզիին մէջ։ Արդէն Էտիրնէ միշտ պաշտպանողականի վրայ էր։

Հետեւաբար. ինչ ալ ըլլար Թուրքիոյ այս զինուորական քաղաքականութեան բուն պատճառը, անհերքելի իրողութիւն մըն էր որ Դաշնակիցները պէտք էր յարձակողականի սկսէին, և տասնըհինգ օրուան մէջ վճռական ո և է գործողութիւն ցոյց տային։ Չտուին։

Ասկէց դիւրին է մակաբերել թէ յարձակողական ոյժը չի կրնար պատռել, ցանցառել պաշտպանողական ոյժը։ Ասիկա արդէն անյաջողութիւն մըն է Պուլկարներուն համար։

Զինուորական պատմութիւնը առատօրէն ապացոյց կը ներկայացնէ մեզի թէ յարձակողական ռազմավարութիւնը իր աւելի կամ նուազ յաջողութիւնը կայծակի արագութեամբ ցոյց կուտայ։ Առանց հին օրինակ բերելու, այս պատերազմը իսկ իր սկիզբի օրերուն հաւաստիք մը եղաւ այս ճշմարտութեան։ Պուլկարները գրեթէ երեք շաբաթուան մէջ իրենց յարձակողական ոյժը արժեցուցին։ Յարձակումը արագ, անսպասելի, աւելի ոյժ մը ունի, և երբ այն իր բնութեամբն իսկ շուտափոյթ գործողութիւն մըն է։

Առանց անդրադառնալու պուլկարական հին առաձակողականներուն յաջողութեան պատճառներուն, ահա կ'ընդունինք թէ յաջողեցան անոնք։ Բայց հիմա... ընդունի՛նք հաւասարապէս թէ հիմա պուլկարական յարձակողականը տարօրինակ դանդաղութիւն մը ունի, և ինչ որ դանդաղ, ձգձգող է, տկարութիւն մը կը հանդիսացնէ իր նկարագրին վրայ. ուրեմն պուլկար յարձակողականը թուլցած է, և երբ Թուրքիա յարձակողականը՝ կրկին գայն փորձողին սոսկալիօրէն աննպաստ կ'ըլլայ։

Այս է պատճառը որ պուլկար բանակները նախ Չաթալճայէն սկըսան քաշուիլ, երկրորդ բոլոր միւս գիծերուն վրայ տեսակ մը խառն ռազմագիտութեան անձնատուր եղան. յարձակողականի և պաշտպանողականի խառնուրդ։

Այս նոր ռազմավարութիւնը մեծապէս կը նպաստէր Թուրք բանակներուն կացութեան, որ այսօր հաւասար է պուլկարականին հետ։

Դառնա՛նք քաղաքական կացութեան.— Բոլոր երեւոյթները ցոյց կուտան, դատելով մանաւանդ զինուորական արդի գործողութեանց բնութենէն, թէ Պուլկարք զինադադարի միջոցին իրենց պնդած պայմաններուն վրայ կէտ մը իսկ աւելի ձեռք ձգելու հաւանականութիւնը չունին, եթէ հաշտութեան խնդիրը, որուն վրայ այս օրերուս դարձեալ շատ կը խօսուի, գայ քաղաքական բեմին վրայ։ Այս պարագային դարձեալ տուժող մը պիտի համարուի Պուլկարիա, քանի որ վերջին տասնըհինգ օրուան մէջ ի հարկէ անհամար զոհողութիւններ ըրաւ և պիտի ընէ տակաւին, հինէն շահածներուն համար։ Բայց ընդունի՛նք որ բարոյական կորուստ մըն ալ պիտի ունենայ, և, ի հակառակէն, օսմանեան բանակն ալ բարոյական վերականգնում մը պիտի շահի։

Անշուշտ այս ենթադրութիւնը ներկայ րոպէին կացութեան հետ առնչութիւն ունի միայն։ Դէպքերը յաւիտենական անորոշութեան մէջ չեն կրնար մնալ, և այս ենթադրութիւնը մօտալուտ արդիւնքներուն համեմատ պիտի տկարանայ կամ պիտի զօրանայ։

Եւրոպա, համբերատար ոգիով մը, կը սպասէ իրերուն լուսաբանութեան։ Իրա՛ւ, պատերազմին մարդասէրները իրենց խուժդուժ հանգամանքով անհամբեր կ'ընեն մեզ՝ շուտով վերջացած տեսնելու այս պատերազմը. բայց պէտք է գիտնալ թէ երկու թշնամիները ինքզինքնին պարտեալ չհաշուելով, և ասկէ զատ, Պուլկարին կողմէ պարտեալ նըկատուած Թուրքին կորուստը ո՛րքան մեծ է որ նախապէս իր չէզոքութիւնը յայտարարող Եւրոպան, այսօր ինչ կերպ ալ շարժի, երբեւ կողմնակալ, երբեւ ակնառու պիտի ամբաստանուի, սա՛ կամ նա՛ կողմին թեր կամ դէմ։ Եւրոպա իրաւունք ունի ուրեմն սպասելու որ իր միջնորդութիւնը խնդրուի, ինք.չի միջամտեր առանց կողմնակցական նկատուելու։ Ասիկա ներկայ պատերազմին հոգեբանութիւնն է։ Դէպքերը ո՛րպէս բերին սկիզբէն և պէտք է քաղաքականութեան հօսանքը երթայ իր նախապէս փորած առուներէն։

Մարդ իր մորթին վրայ զգալով ցաւը, աւելի բուռն կ'ըլլայ, աւելի անհամբեր. բայց ուրիշին մորթին վրայ զգացուած ցաւը նուազ զգայուն կ'ընէ զինքը, որքան դիւրազգած ըլլայ, և իր գիտցած դեղն ու դարմանը որակելէ զատ ուրիշ բան մը չի կրնար ընել, եթէ սակայն անտարբեր չգտնուի։ Քաղաքական, ամբողջական կեանքի մէջ, բարոյական պայմաններու մէջ, այս ճշմարտութիւնը ոչ թէ միեւնոյն է, այլ աւելի արմատացած։

Միտք բերէք ռուսեւճաբոնական պատերազմը, Մ. Սրեւելքի այն հսկայաշաւի մարդասէրները։ Եւրոպա չէզոքութիւն յայտարարեց այն ատեն ալ, և երկու պատերազմիկ կողմերն ալ ո՛րպէս կը պահանջէին։ Երկաթը թէ՛ ծովու և թէ ցամաքի վրայ անհաշուելի աւերներ գործեց, և Նախագահ Րուզվելթ ա՛յն ատեն միայն իր միջնորդի ձայնը դուրս հանեց, երբ Բեթերսպուրկի ամերիկեան դեսպանը հաղորդեց իրեն թէ ռուս կառավարութիւնը տրամադիր է խրատարարի մը վճիռը ընդունելու. նոյնը հաղորդուեցաւ Թօքիոյի ամերիկեան ներկայացուցիչին կողմէ։ Անգլիա իր ամէնէն ուշիմ և ազնուական զաւակներուն արիւնը ո՛չ նուազ ուշիմ և ազնուական Պօէրները ընկճելու համար թափեց, և քանի քանի անգամ մերժեց սեւէ միջնորդութիւն, որ ուղղակի կամ անուղղակի պատրաստ էր երեւան գալու Պերլինէն։ Անգլեւպօէր պատերազմը Պալքանեան պատերազմին նման տեսակ մը ջնջումի պատերազմ էր, և եւքին պէտք էր սպասել, ո՛րքան որ այս կամ այն կողմին համար բարեացակամօրէն կամ թշնամաբար ակռաներ կրճտէին։ զօղները կը կռուին, կը շարունակեն, մինչեւ որ իրեն զիմում մը ըլլայ. անկէց անդին ալ եթէ միւս կողմը ուզէ այդ միջնորդութիւնը։

Դէպքերը զինուորական տեսակէտէն դիտելով, զօրաւոր պատճառ մը չունենալ կը թուին Պուլկարները մերժելու նման միջնորդութիւն մը, իրենց վերջին զոհողութիւնները գրելով մինչեւ ցարդ իրենց ձեռք բերածներուն համար կատարած զոհողութեանց լայն էջերուն վրայ։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

Ցիր ու Ցան Թուղթեր

ՍԱԹԱԾ ՍԻՐՏ

Ձիւն ու ձիւնհալ է այսօր։

Բաթիլները կ'իջնեն, կ'իջնեն դարձեալ սառ ծաղիկներով, և իրենց ճերմակ ձանձրոյթին տակ կը գիւրեն քաղքին տանիքները ամբողջ։ Ծառերը կըմախքներ են ցամքակ ոսկորներու, և թուխերիկները միայն չնորհալոյց կը խրոխտան սպիտակ գլխանոցներով, որոնց տակ՝ աւա՜ղ՝ բոցին ծուխը կը ճընշուի, կը խեղդուի...։

Սիրտս ալ թուխերիկ մըն էր այդպէս, խիթ ու փակ օթրամերժիկ տանամանիքէն։ Իր չունչը՝ կարկուած պաղին պըրկումներէն՝ թարշամանքի ցաւը կը խրէր մինչեւ գնդերներուս խորը...

Բայց ահա, եկե՛ր է դիւթական և բարեկամ ձեռք մը՝ զայն մաքրելու, թեթեւցնելու համար, և անոր լափն մերձեցումէն իսկ կ'զգամ թէ կ'անդայտանայ սառը։... Արդէն իսկ ահա՛ կապոյտ քաղցր ծուխ մը գիծը որ կը փախչի հոնկէց...։

Ուրեմն, դեռ չէ՛ մեռած եղեր բուխերիկս կանանչ բոցը։

Եկօ՛ւր ով դիւթական և բարեկամ ձեռք, եկուր որ ծնրադիր համբուրեմ քեզ յանկարծաղարծ Տալիսմայի մը յափշտակութիւնով։

**

Քիչ մըն ալ, դեռ քիչ մըն ալ կ'ուզեմ ազել սառած սիրտս այս նորաջեր խայտանքը։—

Տարիներու սառերը քարդ քարդ եկան խաւ կապեցին սիրտիս վրայ, որ ի զուր, անանց փայփայ ծիբեղներուն մէջէն անձկաց լոյսին համբոյրը։

Ընդարմացած և ցրտահար՝ ան իր շողերը ափափեց իր խաւարչտին մահրմ անկիւնը, սարսափած՝ անցնող բորոտ հովերէն և դիւասոյ խարշակներէն. որպէսզի՝ իր եռքը, իր արքեցութիւնը չի ծախէ շուկայէ շուկայ, կամ, չի սամկացնէ, չանարժանէ իր աղամանդը՝ հասարակ մետաղի մը վրայ...։

Բայց այսօր՝ ահա ձիւնհալքն է սկսեր կուրծքիս տակ։

Հիմա՝ քաղի հով մը իր պարեգօտով կը շրջապնդէ այդ սառած սիրտը՝ մայրական բնազդի մը պէս՝ որ լեզուովը կը տաքցնէ իր ձագը. և վրդովիչ ծիրանիի մը մէջ կը փաթթէ զայն՝ ինչպէս բեհեզ վարշամակ մը՝ լոդանքէ ելող պարիկը։

Եւ տաքուկ աշխարհներէ եկած այդ բարի շունչը՝ իր գգուանքին տակ կ'ուզէ արթնցնել սիրտիս կոճղը, ընձիւղ ու շող տալ անոր, լոյս ու բոց խմցնել անոր խաւարախուլ անկիւններուն։

Եւ ան, սառած սիրտս՝ կը քաքախէ, կը ճարճատէ և կը յորդի այս ձիւնհալէն։

Ո՛վ առատաձեռնորդ ձեռք որ կուգաս...։

Յ. ԽԱՐՏԵԱՆ

11 Փետր. 913

ՄԱԶԻՍ ՀԻՒՍԿՆԸ ՏՈՒՐ...

Տխո՛ւր անցեալ...

Գարնան զուարթաշունչ գիշեր մը, լուսնակին արծաթաթաթ շողերով պճնուած նոճիներուն հոգեհմայ սօսափիւնին տակ, զուլալ առուակին եզերքը, աչքերս աչքերուդ յառած, քեզի սէր ուխտեցի։ Վարդաբոյր շրթներդ նուիրական երդումն ըրին սիրոյ անկեղծ դաշինքին եղաւ այդ ... գիրը մտաբեցան վերէն մեր սիրոյն անկեղծութեամբը հմայուած կարծես։

— Երջանիկ եմ, մրմնջեցիր գլխահակ, լուանակին պէս ամօթխած։

Հոգիիս խորը թափանցեց անուշ ձայնդ և սիրտս բերկրանքէն թրթռաց։ Այնուհետեւ մայրեր որքա՛ն գեղեցիկ գիշերներ ես ու դուն սիրոյ քաղցր ու անդորրիկ վայրկեանները ապրեցանք։ Գըլուխս ծունկիդ դրած, մազերդ երեսիս թափած, աչքերս աստղերուն որքա՛ն ժամեր երազեցի յափշտակութեամբ։ Հոգիս գերեցիր դուն, սիրտս աչքերուդ բոցով բանկցաւ։

Եւ այն օրէն անրջանքը սիրեցի։

**

Եղո՛ւկ որքա...

Եւ օր մը տեսայ որ աչքերուդ մէջ մասյլութիւն մը ծփաց։ Ինծմէ վրայ ժպիտներդ խամրեցան, ամպամած լուսնակին պէս։

— Ինչո՞ւ տխուր է սիրտդ...

Դուն պատասխան չտուիր. ճակտիդ վրայ նոյն պահուն խորշոմի ծալքեր տեսայ ու սիրտս ուժգին տրոփեց։

— Խօսէ՛ հոգի՛ս...

Եւ այս անգամ աչքերդ խոժոռ, շըրթունքներդ կարկամած, դէմքդ դալուկ, հագիւ լսելու ձայնով մը.

— Ա՛լ չեմ սիրեր քեզ, արմնջեցիր։

Լուսինը ամպերուն տակ ծածկուած, նոճիները գլուխնին կախեցին, զեփիւռը լռեց, մինչ առուակին խոխոջը սուգի լաց մըն էր կարծես, տխուր և վշտաւոր։

— Ինչո՞ւ, արտաբերեցի յուզուած։

Անձայն ու լուռ, խիտ նոճիներուն մէջ անյայտացար, մինչ ես ապշումէս յուսահատօրէն քարացած մնացի, անլուծելի «ինչո՞ւ» մը շրթունքներուս վրայ։

Մինչ լոյս սիրտս առուակին հետ լացաւ տրտմագին։

**

Խեղճ սէ՜ր...

Մոռցայ քեզ և սրտիս ամայութեան մէջ թաղեցի սիրոյ բոլոր ժպիտներն ու յիշատակները։ Մոռցայ քեզ մինչեւ որ ամիսներ եկաւ, աշնան տերեւաթափին հետ, սեւակթինչ ագռաւները եկան, երդիքիս վրան ու պատուհանիս առջեւ, իրենց խռպոտ ձայներով, մռայլ կեանքիդ արեւուն յեղակարծօրէն խամրած ըլլալը եղերերգեցին։ Սիրոյդ նոր առպետը լքած էր զքեզ... Մոռցայ քեզ նորէն մինչ դուն ո՞վ գիտէ ո՞ր հողակոյտին տակ, կարմիր երազներուդ և վառ յոյսերուդ հետ թաղուեցար յաւիտեան։ Հոգիս այնուհետեւ սիրոյ տենչով չուեւեցաւ բնաւ... Մոռցած էի քեզ մինչեւ որ երէկ, երազիս մէջ, առուակին եզերքը քեզի հանդիպեցայ։ Սեւեր հագած էիր... Մազերդ ուսերուդ վրան փռած, աչքերդ խոժոռ, երեսս ի վեր պոռացիր.

— Մազիս հիւսկէնը տո՛ւր...

Արթնցայ։ Պատուհանէս ներս թափած լուսնի ցոլքերը սիրտս յուզեցին։ Լացի՛, անյուսօրէն լացի, մինչեւ որ արշալոյսի անդրանիկ շողերը հորիզոնը վարդագունեցին...։

**

— Մազիս հիւսկէնը տուր...

Բուսածին մոռցած էի որ օր մը, երբ գիրքը կը կարդայինք յափշտակութեամբ, մազիդ հիւսկէնը դրեր անոր էջերուն մէջ իբրեւ յիշատակ մեր սիրոյն յաւերժականութեան։ Այն օրէն ի վեր երբ շըրթունքներդ «ալ չեմ սիրեր քեզ» մրմընջեցին, ես մոռցայ սիրոյ գիրքն ալ, մազիդ հիւսկէնն ալ, ամէն ինչ... մինչև յիշեցի զայն այն ատեն երբ երազիս մէջ.

— Մազիս հիւսկէնը տո՛ւր, պոռացիր։

Թող հոգիդ յաւերժականութեան մէջ չվրդովուի։ Այս գիշեր, աշնան լուսընկային մրմռուն շառայլներուն հետ, անշուք հողակոյտիդ պիտի այցելեմ։ Առուակը վկայ, որ գգուշութեամբ մազիդ հիւսկէնը հողադամբանիդ մէջ պիտի մըխրճեմ ու դարձեալ պիտի մոռնամ քեզ, յաւիտեան պիտի մոռնամ։ Հոգիս հնամեայ յիշատակներով չեմ ուզեր ապրեցնել։ Եւ բաղիս մէջ մի զար ալ, ըսելու.

— Մազիս հիւսկէնը տուր...

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳՄՐԷԹԵԱՆ

ՊՈՒԼԿԱՐ ԳՐԱԳԷՏ ՄԸ ԳԵՐԻ ԲՌՆՈՒԱԾ

ԵՒ ՊՈԼԻՍ ԲԵՐՈՒԱԾ

Պոլիս բերուած պուլկար գերիներուն մէջ կը գտնուի պուլկար գրագէտ մը, որ Իլապօլաւ կը կոչուի, կ'ըսէ «Ժէօն Թիւրք»։

Կը ԹՈՐՆ

(50)

ՄԱՀՈՒԱՆ ՄԵՆԱՄԱՐՏ

Զինքը նուազ տկար կը զգար քան իր առաջին զարթնումին, բայց ա՛լ աւելի շարաբաստիկ եւ անհամբեր թերեւս, ուրովհետեւ խորհուրդը վերադառնալով իր կացութեան սարսափը աւելի կը պայծառանար. անտարակոյս բանտարկեա՛լ էր։ Մուգակը ինկած, գրաւուած, աւանդուած իր բարեկամներէն եւ պաշտպաններէն, Աստուած գիտէ ի՛նչ նպատակաւ։ Բայց նախատինքը որքան յանկարծական եւ գայթակղալից ըլլար, անհերքելի կ'երեւէր։ Այս տրտմաւոր հաստատութեան վրայ՝ բոցառոչոր վայրայթ մը կը ճաճանչէր սիրտին մէջ, տեսակ մը խելագարութիւն տիրած էր իրեն։ Թմրութիւնը փարատեցաւ. անկողնէն վար ցատկելով նետուեցաւ դրան վրայ, եւ կատաղութիւնը ուժ փոխ տալով իրեն՝ թօթուեց զայն իր ծունկներուն վրայ, զարկաւ իր փափուկ կռուփներով, կանչելով իր բոսվանդակ ձայնով, պաղատելով եւ սպառնալով փոխնիփոխ...

Բաշի մը աղջիկ, ազնուականներու եւ վաշխառուներու երկար շարքի մը սերունդ, ամբողջ կեանքին մէջ գորովով եւ յարգանքներով շրջապատուած, չէր ճանչցած բնաւ նախատինքը, նուաստութիւնը, և արհամարհուած հպարտութիւնը, երկիւղէն շատ աւելի կը մոլեգնէր այս անսպասելի բռնութեան, իր ազատութեան դէմ այս անօրակելի հարուածին դէմ։

Բայց դուռը անդորդ կը մնար եւ իր ճիչերը անպատասխանի։ Իր յուսակտուր կոչերը աւելի տկարացան, կորովը թուլցաւ։ Ուժասպառ, չնչահատ, դողդղալով դարձաւ դէպի անկողինը, ինկաւ անոր վրայ, մնաց երկար վայրկեաններ նուաղած։

Յանկարծական մէտր մը, զինքը չըրջապատող թախծոտ լռութիւնը ընդհատելով, վեր ցատկեցուց զինքը։ Խանալիի մը կարծր ճանչիւնը կը լսուէր փականքին մէջ. դուռը կը բացուէր, իսկոյն կրկին կը գոցուէր եւ տրտմավար դէմք մը կ'երեւնար, ափսէ մը բերելով։ Օրիորդը սարսափահար, արմուկին վրայ կըռթնած կեցաւ, ոչ մը ապշութենէն խուճապ-ցած։ Ոչ երազին, ոչ իրականութեան մէջ, երբեք այդպիսի արարած մը զարկած չէր իր տեսութեան։ Կինը շատ խոշոր էր, ա՛լ աւելի գէր, բայց հակառակ այս գիրութեան, զայն տեսնողը Փրզիքական ահաւոր ուժը տպաւորութիւնը կ'ընդունէր։ Իր այլանդակ դէմքը, ճարպին մէջ խեղդուած իր քիթս դիմագիծերը լուսաւորուած էին ամփոփ կապոյտ երկու պզտիկ աչքերով որոնք սարսափ կազդէին։ Մուրիէլ, անոր երեւնալուն վրայ սարսռաց, առանց գիտնալու թէ ինչու։ Իր բոլոր անմեղ եւ լաւ պաշտպանուած սատաղ կեանքին մէջ այդպիսի մեկնու մը քովէն քերած չէր։ Անշուշտ ՔԷՆ կէնդուս տրուած է այս տիպարով եռանդեր դիտելը. եւ դալով այցերուն, նոյնիսկ եթէ կեանքի պատահարները ու քրոնիկներէն մասին, իրենց մէջ բարոյական մաքրութիւն մը պահանջողները պիտի ընկրկէին Զաբէն այս պատկերին առջեւ։ Հանրային աղաւաղման պաշտպանները, տարփաձանները, ծպտեալ պաշտօնեաները ընտանի են այս վայրագ դէմքերուն. դատաւորը իր թիկնաթոռին մէջ, դատարանի հետ գործ ունեցողները բաւական յաճախ կը տեսնեն այսպիսիներուն երեւնալը ատեանին առջեւ, եւ կինները բանտի պահապանուհիները շատ լաւ կը ճանչնան զանոնք։

Մուրիէլ առաջին տպաւորութիւնը եղած էր, դուռը բացուած տեսնելով, բուռն բողոք մը բարձրացնել, իրեն եղած բռնութեան դէմ բարձրօրէն աղաղակել։ Այս դէմքին վրայ մէկ նայուածքը միայն խօսքերը մեռցուց իր բերնին մէջ։

Ափսէն սեղանին վրայ դնելէն վերջ, զզուելի արարածը խօսեցաւ։

— Ահա ձեր նախաճաշը, յօդաւորեց թանձր և զզուանօք ձայնով մը։ Եթէ յորդոր մը ունիմ ձեզի տալիք, այն է որ անյապաղ ուտէք զայն. պէտք ունենալու էք անոր։ Համբերեցէք, խմեցէք թէյերնիդ, կերէք ձեր կարագուած չորտաքը, ընդհուպ պիտի ճաշակէք ձեր վրճակը։

Ըսելով քաշուեցաւ դուռը ետեւէն գոցելով, անոզք։ Մուրիէլ, եղած տեղը գամուած, ուժ գտած չէր ոչ բառ մը յօդաւորելու, ոչ շարժում մը ընելու։ Հրէշին մեկնումէն վերջ, խորհրդաւոր սոսկումէ և իր տարբերակ կասկածներէն ա՛լ աւելի տառանելի բարոյական զգուանքէ խռովուած յուզում մը պատմեց հոգին մէջ։ Այն ատեն սկսաւ այն անվերջ պտոյտը իր գնտաին մէջ, մինչ հարցում մը անդադար մուրճի պէս կը զարնէր իր ուղեղին.

— Ինչու։ Ինչու։ Ինչու համար...

Այս անգամ վերջնական ըրաւ Միւրիէլ Ալպմարլի հետ իր հանդիպումին փուլերը, հարիւր անգամ հարցուց ինքնիրեն. «Ո՞վ է ան։ Ինչ պատճառ կրնայ ունենալ զիս այսքան անհաւատալի վարմունքի մը ենթարկելու համար, այս աղէտքը ինծի կրել տալու համար։ Ո՞վ կ'օժանդակէր անոր այս գարշելի գործին մէջ։ Ինչ շահ ինքը կամ ուրիշներ կրնային ունենալ զինքը այսպէս բռնադատելու, այսքան անզօրմաբար անպատուելու ամէն բանէ որ իրեն սիրելի էր։ Ինչ կը խորհէր իր բարեր և գորովագութ Ռոբերը տեսնելով որ ինք չվերադառնար։ Ռոբերտ արցունքներ տեղացնել իր աչքերէն այս պաղփարին վրայ։ Ռոբերտ առաջին շարժումը ապահովաբար եղած էր վազել ոստիկանութեան եւ քնոտ փնտռելու Պ. Սալիւրի մօտ, և այս բարեկամին ձեռքէն եղածներուն յիշատակը ԶԷՆ մը կազդուրեց զինքը։ Բայց Արթուրի յուսահատութեան պատկերը, երբ իմանայ իրեն պատահածը, անհանդուրժելի եղաւ իրեն։ Պ. Սալիւրը կրնար զօրել, շարժիլ, մինչ իր հէք բարեկամը, հեծծեղծուած, փախստական, պիտի պարտաւորուէր իր վիշտը կրծել անզօրութեան մէջ։ Այս անագորոյն տառապութիւնը արցունքներու ուրիշ ճգնաժամ մը բերաւ, շատ դառն առոնք, յուսահատութեան նոր նոպայ մը, կրկնուած և միշտ անլուծելի հարցումներ։ Ինքնիրեն հարցուց թէ արդեօք իրակա՛ն էր այս կացութիւնը, թէ չէ՞ր բանդագուշեր, թէ մղձաւանջի մը զոհը չէ՞ր։

Բայց ո՛չ։ Այս ամէնը չափազանց իրական էր, ինչպէս ասկէց առաջ իրական էին իր հաւատարիմ սիրահարին դէմ արձակուած անիրաւ ամբաստանութիւնը, անոր դէմ չեղչակուած աստապատիր ապացոյցները, անարդ դատապարտութիւնը... Եւ յանկարծ ճշմարտութեան ճառագայթ մը անցաւ անոր միջէն։ Ուրկէց կուգար այս ճառագայթը, չէր գիտեր, բայց ստուգութեամբ կզգար թէ ինք մտաւոր բանտ էր փնտռուած պատասխանը, իրեն պարտադրուած այս գերութիւնը Արթուրի փախուստին մէկ հետեւանքն էր։ Մտաց այս հաղորդական թելին վրայ դրածին պէս տեսակ մը սփոփանք օղողեց իր հոգին։ Անոր դառնին համար տառապիլ, առանձնաշնորհեալ մը չէ՞ր արդէօք։ Քանի՛ քանի անգամներ փափաքած էր երկինքէն որ մասնակից ընէ զինքը անոր բաղդին... Ծունկի գալով երկար ատեն աղօթեց ջերմեռանդօրէն։

— Աստուա՛ծ իմ, այս փորձութեան իմաստը ինչ որ ալ ըլլայ, անոր վախճանը ինչ ալ ըլլայ, մի՛ թողուր որ կրկին վտանգուի իմ սիրածս։ Թո՛ղ որ ես միայն տառապիմ այս անգամ։ Քեզմէ շատ խնդրեցի, մի՛ մերժեր պաղատանքս...

(Շարունակելի)

ՀԱԳԳԸ ՓԱՇԱՅԻ ՊԱՇՏՕՆԸ

ՏԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ

Երէկ իրիկուան Թղթաբերով եկած «Թան» հետեւեալը կը գրէ այս մասին.— Նախկին վարչապետ Հագգը փաշայի խաղաղարար պաշտօնը ի Լոնտոն և Եւրոպա կը կայանայ տէրութեանց ուշադրութիւնը հրաւիրելուն մէջ Թուրքիոյ բախտին և անոր դրամական տնտեսական պահանջներուն վրայ։ Նախապէս Անգլիայէն է, որ ան պիտի խնդրէ միջնորդի պաշտօն ստանձնել և Պոլսէն հասած հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ Հագգը փաշա պաշտօն ունի նաեւ Անգլիական կառավարութեան հետ խորհրդակցելու Քովէյթ եւ Պարսից ծոցին մէջ Պաղտատի երկաթուղիի գծին շարունակութեան վերաբերեալ ծրագիրներու մասին։ Չըսուիր թէ արդեօք Հագգը փաշա նման շնորհներ կը բերէ՞ միւս մեծ տէրութեանց։

Թուրքիա, բոլորովին ապաւինելով տէրութեանց ընդհանուր փափաքին վրայ թշնամութեանց վերջ տալու համար, կը թուի թէ հաշուի առնել կ'ուզէ միեւնոյն ժամանակ այն մասնաւոր ախորժակները, զորս բարդութիւններու վախը և դաշնակիցներու եւրոպական խիղճը յաջողած էին մինչեւ այժմ քօղարկուած պահել համաձայնութեամբ մը, որ թերեւս մակերեսային, բայց գոնէ հաստատուած է դիւանագիտական հաւաքական քայլերով։

Արդ, Բ. Դրան կողմէ մատղրուած յուսահատական քայլը Եւրոպան գրաւելու համար, յաջողութեան յոյս չի ներշնչեր և [illegible] անվտանգ չէ Թուրքիոյ համար այս պահուս Քովէյթի եւ Պարսից ծոցին մէջ Պաղտատի երկաթուղիի խնդիրներուն նման հրատապ տնտեսական հարցեր արծարծելը։

Փափաքելի էր որ ներկայ պատերազմի շրջանին խօսք տրուէր եւրոպական նոր ձգտումներ առաջ բերելու բնոյթ ունեցող խնդիրներէն։ Հանրային կարծիքը արդէն բաւական ազդուած է Հոհէնլոհէ իշխանին Բէթերսպուրկ կատարած համբորդութեան, եթէ ոչ յաջողանքէն, գոնէ անոր արդիւնքներուն չգոյութենէն, ինչպէս նաեւ Գերմանիոյ պատրաստած զինուորական նոր եւ զարհուրելի օրինագիծէն։ Ֆրանց-Եօզէֆի եւ Զարին փոխանակած նամակները չտուին այն, ինչոր կը սպասուէր անոնցմէ։ Հակառակութիւնները դարձեալ նոյնութեամբ կը մնան։

Արդ Եւրոպա կը գտնուի նոյն կէտին վրայ, ուր էր երկու ամիս առաջ։

*** «Թան»ի Լոնտոնի թղթակիցը հետեւեալը կը հեռագրէ.— Ցայտնի կ'երեւի որ Հագգը փաշա կուգայ անգամ մը եւս փորձելու Տէրութեանց աջակցութիւնը ընդունելու Պալքանեան դաշնակիցներուն դէմ. բայց այս անգամ հասկնալով որ չիբաւեր միայն Տէրութեանց ապստական զգացումներուն դիմելը, Օսմ. կառավարութիւնը պատրաստ է ծախու տանելու այդ աջակցութիւնը և ան կը հասկցնէ թէ ինչ հիմերու վրայ կրնայ Անգլիոյ հետ բանակցութեանց սկսիլ։

Աւելորդ է ըսել թէ պատերազմի սկիզբէն ի վեր Անգլիոյ բռնած ուղղամիտ դիրքը ո և է կասկած թող չտար այդ կարգի սկզբնաւորութիւնները ընդունելու եղանակին մասին։

*** «Թայմզ» հետեւեալը կը գրէ.— Լուր կայ թէ Հագգը փաշա պաշտօն ստանձնած է Պաղտատի երկաթուղիի գծին վերջին մասերուն վերաբերող հարցերու շուրջ խորհրդակցելու և այդպէսով Անգլիոյ աջակցութիւնը ընդունիլ փորձելու Էտիրնէի եւ Եգէական կղզիներու խնդիրներուն մէջ։ Բնականաբար այս փորձերը ի զուր են։ Անկարելի է Անգլիոյ համար դուրս ելլել այն դիրքէն զոր ան ընդունած է տէրութեանց հաւաքական ծանուցագրին տակ ստորագրելով։ Ինչ որ կրնայ ընել ան, ինչպէս բոլոր միւս տէրութիւնները, սա է թէ, ան կրնայ միայն խորհուրդ տալ Պուլկարիոյ, որ ինք իսկ ընդունած է զայն, Էտիրնէի նուիրական վայրերուն համար երաշխաւորութիւններ տալու համար Թուրքիոյ։

ՆԵՐՔԻՆ

ԵՒՐՈՊԱ Ի՞ՆՉ Կ'ՈՒԶԷ ՄԵԶՄԷ

Իզմիրի «Բէօյլէ» թերթը հետեւեալը [illegible]

[illegible]

է։ Կերած ալիւրնէս սկսեալ մինչեւ հագած կօշիկնիս Եւրոպայէն կուգայ։ Եթէ Եւրոպա օր մը ըլլէ տարի մը բան չի ղրկէ. անօթի և մերկ մնալնիս բան մը չէ։

Այս պատերազմէն և այս պատերազմը յառաջ բերող պատճառներէն պէտք եղած դասը առնելով [illegible]

[illegible]

ԻՆՉՄԻ ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԱԿԻՑ ԵՆՔ

("ՎԱՔԻԹ„Ի ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆԷՆ ՔԱՂՈՒԱԾ)

«Իգդամ» հաշտութեան քիչ մը աւելի կուսակից ըլլալու յանցանքով դադարման ենթարկուեցաւ։ Մեր խմբագրապետ Ահմէտ Ճէվտէթ պէյ ամսամալքէս բանտարկուեցաւ, մինչեւ որ իր դատը տեսնուի Պատերազմական Ատեանին առջեւ։ Բայց ի՞նչ զարմանալի բան։ Ասոնք ցաւի եւ աւաղի օրերու մէջ հաշտութեան կողմնակից ըլլալը ուղի՞ղ է. Մենք կա՛մ այս երկրին, այս ազգին հետ ո՛ և է կապակցութիւն չունինք և կամ կարգ մը ցաւալի ճշմարտութիւններ կան, որոնց մասին կատարեալ համոզում գոյացուցած ենք։ Այս նուիրական երկրին դէմ դաւաճանելը ո՛րքան սոսկալի ոճիր մըն է որ կարելի չէ երեւակայել թէ «Իգդամ» գործած ըլլայ զայն։ Ուրեմն ինչո՞ւ հաշտութեան կուսակից ենք։ Թշնամին այսօր իր բանակատեղին Օսմ. կայսրութեան մայրաքաղաքին դէմ կազմելու յաջողելէն ետք, այլ եւս հարկ է մտածելն չմնայել այդ կացութեան փափկութիւնն ու կարեւորութիւնը գնահատելու հրաւէրքը։ Պաշտօնի վրայ գտնուող կառավարութեան պարտքն է ուշադրութիւն ընել որ ազգին ու երկրին համար աւելի երկիւղալի արդիւնքներ առաջ չգան։ Քեամիլ փաշայի կառավարութեան առաջարկով կայսր. պալատան մէջ գումարուած խորհրդակցական ժողովը պատերազմը շարունակելէ աւելի հաշտութիւնը ապահովելու կարծիքը ունեցաւ և այս որոշման վրայ, ինչպէս յայտնի է, պատերազմասէր ցոյցերու միջեւ առաջ եկած կարգ մը դէպքերով Քեամիլ փաշայի կառավարութիւնը տապալեցաւ գնաց։ Մահմուտ Շեվքէթ փաշայի պէս քաջ և յարգելի հրամանատար մըն ալ այսօր տէրութեան փրկութիւնը ո՛չ թէ պատերազմին շարունակութեան, այլ հաշտութեան մէջ կը տեսնէ։ Այս պայմաններուն մէջ պատերազմի կուսակից ըլլալ, ձեռքը դրօշ բռնել ցոյց ընել, «կա՛մ մահ և կամ...» պոռալ ազգին գոյութեան հետ խաղալ է։ Աստ թէ ոչ ատեն կուգայ որ ձախողութենէ ձախողութեան ենթարկուող ժողովուրդին չգոյութեան առջեւ ամէն տեսակ հայրենասիրութեան փառք կը դժուարանայ և երկրին ու կառավարութեան ենթակայ վտանգներէն մէկն ալ անտարակոյս ասիկա է։ Խելքերնիս գլուխնիս ժողվենք։ Տեսնենք և չխօսինք։

ՀԱՅԷՄ ՔԷՕՅԻ ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿԱՏԵՂԻՆ

«Թասվիրի էֆքեար»ի թղթակիցը հետեւեալը կը գրէ.

Այս տողերը կը գրեմ Չեղի կառախումբի տակ վակոններէն մէկուն մէջէն. դուրսը սաստիկ փոթորիկ մը կայ։ Արեւելքն պատճառած ուժգին և տպաւորութիւնը այլ եւս կորսնցուցած է. քիչ մը ինքնամփոփուած, իր տեսած մէկ քանի յաջողութիւններէն զուարթացած է։ Հոստեղի զինուորականներուն և հրամանատարներուն մէջ եռանդ մը կը տեսնուի։ Առաջուան կախ, գլխիկոր դէմքերուն, յուսահատութիւններուն տեղ այժմ մրցասէր դէմքեր նորաբողբոջ յոյսեր կը գտնուին։ Այս բոլորին մէջ սիրտի զարնող կէտ մը կայ, այն է մեր զինուորականները չեն վարանիր գնահատելու Պուլկար բանակին կարգապահութիւնը և կանոնաւորութիւնը, և կ'ըսեն թէ անոնք ռազմական բոլոր օրէնքներուն և սկզբունքներուն կը հետեւին. մասնաւորապէս վերջին ընդհարումներու միջոցին պուլկար զինուորը չափազանց հաստատակամութիւն ցոյց կուտայ, և նոյն իսկ եթէ գերի իյնայ, չփախչիր։ Բնականաբար ասոնց հետ մէկտեղ չեն մոռնար յիշելու նաեւ մեր զինուորներուն քաջութիւնը։

Միւս կողմէ մեր սպաները կը քննադատեն նաեւ մեզ, լրագրողներս։ Սակայն անոնք անիրաւ չեն, որովհետեւ մենք այնպիսի վիճակի մը հասանք որ այլ եւս ինչ կը գրենք և ի՞նչ պէտք է գրել չենք գիտեր բացարձակապէս։ Օրինակ Պուլկարներուն 15 ամսութեամբ 12 կառք թնդանօթ ձգելը ո և է մէկ տեսակէտէն լրատուութեան պէս լրագիրի էջերուն մէջ կը հրատարակենք, չենք մտածեր, և չենք ուզեր գիտնալ թէ սուտերով հաստատուած բարոյական վիճակ մը ի վերջոյ շատ սոսկալի հիասթափութեանց պատճառ կ'ըլլայ։ Ցակայն մինչեւ հիմա չկրցանք զգալ թէ այդպիսի խարդախ լուրեր տարածելով մեզի յանկարծակի ո բախացնող և յետոյ մեր յուսահատութեան վրայ խնդացողներուն նպատակը յաջողցուցած կ'ըլլանք առօք։ Աջ ու ձախ չենք նայիր և արտակարգ երեւակայական լուրերով ժողովուրդը կը շուարեցնենք, մենք ալ մեզի յատուկ «տխիլլին» մը ունենալու ենք։ Արդէն այս երկրին մէջ մեր անունը տախտա եղած է, ասիկա հաստատելու համար նոր փաստեր հայթայթելու պէտք կա՞յ միթէ։

Ասոր հետ մէկտեղ ես համակարծիք եմ որ կառավարութիւնը եւս աջակցի։ Ամէնէն առաջ պէտք է հոկէ երկրին ամէն կողմերը սուտ լուրեր տարածողներուն վրայ։ Մենք առանց այս դրդուելիք բերանները փակելու, չենք կրնար Եւրոպայի տպարաններուն բերանները աւրել։ Երկրորդ, այդ կարգի յերիւրանքներուն աղբիւրները պէտք է փնտռել։

Զինուորական կեանքը իր պարզութիւնով շատ անոյշ հրապոյրներ ունի։ Այսօր զինուորական ճաշարանին մէջ, վրանի մը տակ. ապուր, միս, փիլաւ եւ անուշեղէններ և վերջապէս այնպիսի կերակուրներ կը տրուին, զոր հասարակ ոչ մէկ ատեն չէր կարելի պատրաստել։

ՕՍՄ. ՍՊԱՅԻ ՄԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

«Օսմանիշէր Լոյտ» կ'ըսէ թէ պատերազմ. նախարարութիւնը ո և է տեղեկութիւն ստացած չէ Պուլայրէն և Կէլիպօլուէն։ Նոյն թերթը կը պատմէ Օսմ. զօրաց ցամաք ելլելը ի Շարքէօյ, ու կ'ըսէ թէ վերջին կռուին տեղն Օսմ. զօրքը ունեցաւ մէկ քանի հարիւր մեռեալ ու վիրաւոր։ Պուլկարներուն կորուստն ալ մեծ է։ Զինուորական կացութեան քաջատեղեակ բարձրաստիճան սպայ մը հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրեր է զինուորական կացութեան վրայ, քաղաքական շրջանակի մը մէջ. «Ընդհանրապէս, մեր բանակին կացութիւնը ամէն տեղ գոհացուցիչ է։ Մեր բանակը այժմ պաշտպանողականի վրայ կը մնայ, նախ որովհետեւ կացութիւնը այնպէս կը պահանջէ, յետոյ միեւնոյն սխալը մէջ չիյնալու համար, ուր ինկած էր բանակը թշնամութեանց սկիզբը։ Իրօք փորձը ցոյց տուաւ թէ պատերազմին սկիզբը բանակին կրած պարտութեան պատճառն էր իր յարձակողական ընթացքը։ Ուստի հիմա պաշտպանողականի վրայ կը կենայ, յարմար վայրկեանին յարձակողականի սկսելու համար։ Թուրքիա միշտ կուսակից եղաւ խաղաղութեան ու քանիցս ապացուցած իր հաշտարար զգացումները։ Եթէ այսօր հաշտութիւն կրնալ կ'ուզէ, պատճառը զինուորական կացութեան գէշ ըլլալը չէ, այլ համակերպելու համար տէրութեանց փափաքին, որոնք ջերմապէս կ'ուզեն ընդհ. խաղաղութեան վերահաստատումը, և այսպէս ամրապնդել բարեկամական յարաբերութիւնները մեծ տէրութիւններուն միջեւ։ Սպասելով Ազգին պատուոյն համաձայն հաշտութեան մը, պատերազմը միշտ պիտի շարունակուի։»

ՀԱՐՈՒՍՏՆԵՐԸ "ՍԱՏԱՔԱ„ ՏԱԼՈՒ ՊԷՍ ԿԸ ՎԱՐՈՒԻՆ

"ԹԱՆԻՆ„Ի—ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆԷՆ ՔԱՂՈՒԱԾ

Ամէն կողմէ մեր առած տեղեկութիւնները ցոյց կուտան թէ մեր հարուստներէն ոմանք, ներքին փոխառութեան մասնակցելու համար իրենց եղած դիմումին չեն պատասխաներ անկեղծօրէն կերպով։ Դրամապէս քիչ շատ գոհողութիւն ընելու կարող այն անձերը «սատաքա» (ողորմութիւն) տալու պէս կը վարուին։ Չեն մտածեր թէ իրենց տուածը նպաստ իսկ չէ, այլ փոխատուութիւն մը, որուն փոխարէնը իրենց ձեռքին մէջ ունին։ Եթէ կալուածատէրները իրենց տարեկան տուրքին համահաւասար գումար մը տան, իրենց տուրքը վճարելէ զատ ուրիշ բան մը ըրած չեն ըլլար։ Վաճառականներն ալ մաս մը դրամ տալով իրենց թէմէթթիւէ [illegible]։ Ամբողջ գործողութիւնը կը կայանայ մէկ գրպանէն դրամ հանելու և միւս գրպանը դնելու մէջ։ Կառավարութիւնը և ազգը ազգասէրն կեանքը կ'ուզեն. իսկ կեանքը նուիրել չկրցողներէն ալ դրամ։ Երբ հարստութիւն չունեցողները սիրով և յօժարութեամբ կը նուիրեն իրենց կեանքը, դրամական զոհողութիւն ընելու հրաւիրուողները այլ եւս վարանելու չեն։ Եթէ տէրութեան վարկին վստահ չեն, այս անվստահութիւնը արգելք մը չի կազմեր, որովհետեւ կալուածատէրներն ու վաճառականները իրենց տալիք դրամին փոխարէն գրաւ մը կ'առնեն։ Երկիրը այլ եւս պէտք է վստահ ըլլայ թէ օտարը այս պատերազմի միջոցին մեզի դրամ փոխ տալ չուզեր։ Իր նաւատորմով մեր վրայ ճնշում բանեցնել ուզող օտար երբ չկրցաւ նաւատորմը գործածել, այս անգամ քսակին բերանը գոցեց որպէս զի պարտաւորէ մեզ իր պահանջները ընդունելու։ Եթէ այս տեսակէտով ալ խորհինք, մեր միջեւ դրամ հաւաքելու տրամադրութիւնը դիւրաւ կը հասկնանք։

ՄԱՀՄՈՒՏ ՇԵՎՔԷԹ ՓԱՇԱ ԵՒ ԲԻԷՌ ԼՕԹԻ.— Վարչապետ և Պատերազմական Նախարար Մահմուտ Շեվքէթ փաշա հետեւեալ նամակը ղրկեց Բիէռ Լօթիի. «Սիրելի, երբ ամբողջ Եւրոպա և վարձուած լրագիրները աչք կը գոցէին Պալքանեան Պետութեանց չարիքներուն դէմ, դուք ձեր ազնիւ ձայնը բարձրացուցիք հարստահարեալներու պաշտպանութեանը համար։ Ջերմ շնորհակալիքս կը յայտնեմ ձեզ, մարդկութեան անունով ձեր ստանձնած այս գեղեցիկ պարտականութեանը համար։ Կը յուսամ թէ Ֆրանսայի մէջ պիտի գտնուին շատ մը ազնիւ խիղճեր, որ երկու երկիրները իրարու կապող դարաւոր սէրը յիշելով, ձեր օրինակին պիտի հետեւին և ձեր ջանքերուն պիտի մասնակցին կասեցնելու Րումէլիի նահանգներուն մէջ իրենց գործերովը գլխաւորող ժողովրդեան սպանդն ու փճացումը։ Կը խնդրեմ որ երախտագիտութեան զգացումներուս հետ ընդունիք նաեւ յարգանացս հաւաստիքը։»

ՌՈՒՍ ՆԱՒԱՍՏՆԵՐ ԿԸ ՅԱՐՁԱԿԻՆ ԻՍԼԱՄՈՒՀԻՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ.— «Թանին» հետեւեալը կը պատմէ. «Երէկ Թօփհանէի շրջակայքը շատ աղեղ դէպք մը պատահեցաւ։ Կէս օրէն ետքը Թօփհանէի պողոտայէն կ'անցնէին երկու իսլամ կիներ, որոնց վիճակէն կ'երեւար թէ Անատոլուցի են։ Ռուս մարտանաւերու նաւաստիներէն հինգ-տասը հոգի գինով վիճակի մէջ, խիստ անպատշաճ ընթացք մը ունեցան նոյն կիներուն նկատմամբ։ Կովկասցի մը զգածուելով այս տեսարանէն, յորդորներ ըրաւ ռուս նաւաստիներուն, որ բարկացան և Կովկասցին անարգեցին և ծեծելու ձեռնարկեցին։ Խնդիրը երկարեցաւ։ Կովկասցին խանութ մը ապաստանեցաւ, բայց նաւաստիները հոն ալ հետապնդեցին, ապակիներ կոտրեցին և ուրիշ մըն ալ վիրաւորուեցաւ։ Վերջապէս ոստիկանները միջամտելով թող չտուին որ գործը աւելի կարեւոր հանգամանք մը առնայ։ Երբ նկատի առնենք թէ այդ նաւաստիները որ և է կերպով Կ. Պոլիս բերուած են ի հարկին յուզումները հանդարտեցնելու և բարեկարգութիւնը ապահովելու նպատակով, ծանրապէս կը ցաւինք այս դէպքին համար։ Խնդիրը այսքան է, Բերայի կառավարիչը և ուրիշ պաշտօնեաներ երէկ իրիկուն մինչեւ ուշ ատեն այս մասին քննութիւն կատարեցին։ Անշուշտ արդիւնքը պիտի հաղորդենք մեր ընթերցողներուն։»

ՑԱՆԴԳՆՈՒԹԵԱՆ ՕՐԻՆԱԿ ՄԸ.— «Իգդամ» կը պատմէ թէ Տէրքօսի շրջակաները գտնուած օսմանեան հրամանատարին պատարկող Տէլի Մէհմէտ անուն զինուորը առջի գիշեր յաջողեցաւ թշնամիին բանակատեղին մտնել, վրանի տակ գտնուող պուլկար հարիւրապետը և պահակ զինուորները սպաննել և հարիւրապետին դիակը շալկելով բերել յանձնել իր հրամանատարին։

ՆՈՐ ԾԵՐԱԿՈՒՏԱԿԱՆ.— Թուրք գրագէտներէն 6-7 հոգի, որոնց մէջ է նաեւ «Թանին»ի խմբագրապետը, վարչապետին դիմելով խնդրեցին որ Սուլթանին վաւերացման ենթարկուի Պրիւսէլի օսմանեան նախկին դեսպան և բանաստեղծ Ապտիւլ Հաք Համիտ պէյի թեկնածութիւնը Ծերակոյտի անդամ։ Վարչապետը նպաստաւոր ընդունելութիւն ըրած է այս խնդրանքին։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԴՐՕՇԱԿԻՐ շոգենաւերը հրաման ստացած էին պատրաստ ըլլալ ի հարկին զինուորական իշխանութեանց տրամադրութեան տակ դրուելու համար։ Կառավարութիւնը որոշեց թոյլ տալ որ օսմանեան նպաստակ նաւատէրերը օտար տէրութեանց նպաստակներուն ծախեն իրենց շոգենաւերը։

ԱԾՈՒԽԻՆ ՕԽԱՆ 50 ՓԱՐԱ.— Էրէնքէօյի և Գատըգիւղի բնակիչները գանգատած են ածխավաճառներու դէմ, որոնք ձմրան սաստկութենէն օգտուելով ածուխին օխան 50 փ.ի բարձրացուցած են։ Քաղաքապետութիւնը պէտք չէ՞ փութացնէ իր մթերած ածուխին վաճառումը իրեն սահմանած եղած գինով։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ՄԵԾ Լօգօթէթ Սթավրագի պէյ Նորընտիր Պատրիարքին մօտ երթալով յայտնեց թէ Սուլթանը զինք պիտի ընդունի այսօր, Գշ., ժամը 11ին։ Ն. Սրբազնութիւն Գատը գիւղէն զրօսանաւով մը և բազմաթիւ հետեւորդներով պիտի երթայ Տօլմա Պաղչէ և Սուլթանին ներկայանալէ ետք Բ. Դուռ պիտի երթայ Վարչապետին և Ներքին ու Դատական գործոց Նախարարներուն [illegible] տալու համար։ Յետոյ պիտի երթայ Ֆէնէրի Պատրիարքարանը, ուր ընդունելութիւն մը տեղի պիտի ունենայ։

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ Սուլթանին պատկերը պարունակող խաղի թուղթերուն շրջաբերութիւնը արգիլեց։ («Դաշինք»)

ԻԶՄԻՐԻ [illegible] Ատեանը իր վերջին նիստին դատեց Պոլսեցի [illegible] Սարգիսը, որ ամբաստանուած էր տարի մը առաջ [illegible] մէկուն մէջ երկու հոգի վիրաւորած ըլլալուն համար, որոնցմէ մէկը վիրաւորուելէն քանի մը օր վերջ յունաց հիւանդանոցին մէջ մեռած էր։ Ամբաստանեալը 15 տարուան բանտարկութեան դատապարտուեցաւ։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՄԱՆԻԱ ԶԷՆՔԻ ԿԸ ԴԻՄԷ

Լոնտոն, 16 Փետր.— Պուքրէշէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ հետեւեալը. Ռումանիա Տէրութեանց կը հաղորդէ թէ Ռումանօ-պուլկար բանակցութիւնները նուազ գոհացուցիչ ընթացք մը ունենալով, Ռումէն կառավարութիւնը ստիպուած է զինուորական միջոցներու դիմել։

Զրոյց կը շրջի թէ Ռումանիա իր Սոֆիայի դեսպանը ետ պիտի կանչէ։ Այս լուրերը շատ ուժգին տպաւորութիւն մը առաջ կը բերեն Լոնտոնի մէջ։

ՀԱԳԳԸ ՓԱՇԱՅԻ ՈՒՇԱԳՐԱՒ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բարիզ, 16 Փետր.— Հագգը փաշա հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրած է «Թան»ի.

Ես պաշտօնական հանգամանքով մեկնած չեմ Պոլսէն։ Ես պարզապէս ղրկուած եմ մեր Լոնտոնի հաշտութեան պատուիրակներուն մօտ, օգնելու համար անոնց իմ փորձառութիւնովս և ծանօթութիւնովս այն հարցերուն, որոնք հաշտութեան բանակցութիւններու ժամանակ վէճի նիւթ պիտի դառնան։

Ճշմարիտ է որ բանակցութիւնները խզուած են, բայց մեր դատը Եւրոպայի յանձնուած է այն պատասխան-ծանուցագրին շնորհիւ, զոր Օսմ. կառավարութիւնը ուղղեց Մեծ Տէրութեանց, և որուն տակաւին չպատասխանեցին այս վերջինները։ Լոնտոնի դեսպանները կը շարունակեն մեր այդ ծանուցագրին պատասխանը քննելու գործը։

Թուրքիա կը պնդէ պահանջելով Էտիրնէի մէկ մասը, որ մեզի համար Պոլսոյ չափ թանկագին է, և Ասիական Թուրքիոյ յարակից Եգէական կղզիներու պահպանումը։

Մեր ծանուցագրին դրոյթներուն վրայ առաջ բերած տպաւորութիւնը աննպաստ չէ։ Ինծի կը թուի թէ կարելի է հաշտութեան բանաձեւ մը գտնել այդ հիմերուն վրայ։ Մենք բաւական օտարացանք յուսալով քիչ մը բան այն արկածախնդրութենէն և ազնուութենէն զոր պէտք էր ունենալ յաղթողին հանդէպ և զոր կարծես կը մերժեն Թուրքիոյ։ Մենք բոլորովին յաղթականին ձեռքը մնացած չենք, ինչպէս որ էինք Ռուսաթուրք պատերազմի միջոցին։ Մենք 500 հազար մարդ ունինք։ Էտիրնէ, Եանեա և Շգոտրա դեռ երկար ատեն կրնան դիմադրել։ Դաշնակիցները իրենց ուժերը սպառելու վրայ են և անոնց Պոլսոյ վրայ քալելը առոյգ չէ, ինչպէս որ Ռուսիոյ զօրքերն կրնար ընել երբ ան կանգ առաւ 1878ին Սան Ստէֆանոյի մէջ։

Մենք վստահ ենք Եւրոպայի վրայ, որ արդար և անկողմնակալ լուծում մը պիտի տայ ներկայ թշնամութեանց և Մեծ Տէրութեանց հեղինակութիւնը ի գործ պիտի դնէ դաշնակիցներուն չափազանցեալ պահանջումներուն վրայ։ Այդ վերջինները բաւական աջակցութիւն գտան Մեծ Տէրութեանց կողմէ, այնպէս որ հիմա Տէրութիւնները ի վիճակի են անոնց հարկադրելու վերջնական հաշտութիւնը։

Մենք կը յուսանք թէ անոնք պիտի խօսին ի նպաստ այն իրաւաբանական սկզբունքներուն, որոնք ներկայ պատերազմի ընթացքին կատարելապէս մոռցուեցան և անտես առնուեցան ի վնաս մեզի։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՀԵՐՔՈՒՄԸ

Պուքրէշ, 16 Փետր.— Ռումէն հեռագրական գործակալութիւնը բացարձակապէս կը հերքէ «[illegible]»ի տուած այն լուրը, որուն համաձայն Ռումանիա վերջնագիր տուած է Պուլկարիոյ։

ՄԵՔՍԻԿԱՅԻ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ

Մեքսիկօ 16 փետր.— 24 ժամուան զինադադար մը կնքուեցաւ այս առտու ժամը 2ին Տիազի և դաշնակցականներու զինուորներուն միջեւ, մասնաւորապէս այն նպատակով որ քաղաքին ոչ պատերազմիկ բնակիչները կարենան ազատօրէն մեկնիլ։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ ՄԷՋ

Վիէննա, 16 փետր.— Այսօր արտաքին Գործոց նախարարութեան նախագահութեան տակ Աւստրիոյ և Մաճառիստանի նախարարները գումարում մը ունեցան և զբաղեցան քաղաքական ու տնտեսական հարցերով։ Վաղը նիստը պիտի շարունակուի։

ԷՏԻՐՆԷԻ ՕՏԱՐԱՀՊԱՏԱԿՆԵՐԸ

Սոֆիա, 16 փետր.— Էտիրնէի օտարահպատակներուն խնդրին համար, որոշուեցաւ որ հիւպատոսները և անոնց հետ մէկտեղ քաղաքէն դուրս ելլել փափաքողները անմիջապէս արտօնութիւն ստանան դուրս ելլելու, երբ իրենց օտարահպատակ քաղաքէն մեկնելու իրաւունք ունեցողներուն ցանկը ներկայացնեն։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Բարիզ, 16 փետր.— Պուլկարիոյ դեսպանը հետեւեալ յայտարարութիւնը հրատարակել տուած է.

Ֆրանսայի, Անգլիոյ և Աւստրիոյ Էտիրնէի հիւպատոսները իրենց հպատակներուն հետ քաղաքէն դուրս ելլելու արտօնութիւնը խնդրած ըլլալով, այսօր պուլկար բանակներու ձեռքով Սոֆիայի իրենց դեսպաններէն հրաւէր պիտի ստանան բերդաքաղաքէն իր հպատակներուն ցանկը ներկայացնելու։

Այս ցանկերը ժամանելէն անմիջապէս վերջ պուլկար ընդհ. բանակատեղին Էտիրնէի հրամանատարին հետ համաձայնութեան պիտի գայ յիշեալ ցուցակներուն մէջ նշանակուած անձերուն դուրս ելլելու խնդրին շուրջ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Պերլին, 15 Փետր.— Իշխան Էրնէսթ-Օգիւսթ Քումպէրլանտ այսօր կէսօրէ վերջ վարչապետ Պէթման-Հոլվէկի հետ երկարատեւ տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

ՄԵՔՍԻԿՈՅԻ ԱԶԳ. ՊԱԼԱՏԸ ԿԸ ՌՄԲԱԿՈԾՈՒԻ

Մեքսիկօ, 15 փետր.— Մեքսիկոյի ազգ. պալատին ռմբակոծումը շարունակուեցաւ ամբողջ գիշերը։ Կառավարական զինուորները բուռն կրակով մը դիմադրեցին։

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ

Երէկ իրիկուան ժամը չորսու կէսին Սուլթան-Ահմէտի և Այա-Սոֆիայի հրապարակներուն միջեւ գտնուող փողոցէ մը հրդեհ ծագելով ամբողջ Այա-Սոֆիայի դիմացը գտնուող շէնքերը հրոյ ճարակ եղան։ Հրդեհին տարածումը հազիւ կրցան արգիլել հոն հասնող բազմաթիւ հրշէջ գունդերը, ոստիկանութիւնը խիստ հսկողութեան տակ առած էր հրդեհին վայրը արգիլելու համար ո և է գողութիւն։ Այրուած են 60ի չափ տուն և 20ի չափ խանութներ, այրած շէնքերուն մէջ կար նաեւ քաղաքապետական Բ. շրջանակի պաշտօնատունը։

ԷՆԻ ԵՕԼ.— Երէկուընէ սկսեալ «Էնի Եօլ» սկսաւ վերհրատարակուիլ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՃԸՆԻ ԾԱՆՕԹ ԴԷՊՔԸ

Ս. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԿԸ ՆԶՈՎԷ

ՀՐՈՍԱԿՆԵՐԸ

ՍՊԱՌՆԱԼԻՔ ՀԱՃԸՆԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ԵՒ ԳԱՅՄԱԳԱՄԻՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Երէկ իրիկուն Հաճընի մեր թղթակցէն ստացանք հետեւեալ գրութիւնը, Յնվր. 27 թուականով.—

Երկու տարիէ ի վեր գրեթէ ամէն օր գողութիւն, սպանութիւն, աւազակութիւն, փախստական զինուորներու և ժանտարմաներու սպանութիւն, տուներու քանդարում խանութներուն շուկաներու մէջ բացայայտօրէն դրամի և ինչքի կողոպտում և կամ համարձակ գարագօլներու վրայ յարձակում, մավզէր և մօրթիններով փողոց և տուներու մէջ ման գալ գրեթէ սովորական բաներ են։

Հայ հրոսակներէն Կեօտէլլիք օղլու Տիգրան և Եղբայրը Համբարձում, Պըզըր օղլու Յակոբ և Հաճի Սամուէլ և Հրանդ և յետոյ սաոնց մրացած Ծին Թորոս այս օրերս ամէն նկատում մէկդի ձգած, սկսան սոսկալի յարձակումներ և սպառնալիքներ ընել։ Ասոնցմէ Հրանդ Ս. Առաջնորդին քանտարկուած և Ներման արմանացած էր։ Դէպքէն քանի մը օր առաջ Պըզըր օղլու Յակոբ ռոտիկանապետ Գալուստ էֆ.ի հետ շուկայէն անցած միջոցին հանդիպած է առաջնորդ Գնտոնս վարդապետի և ըսած է անոր. «Քալէ մեր տունը երթանք, սուրճ մը հրամցնեմ ձեզի»։ Առաջնորդը կը խոստանայ ուրիշ անգամ գալ։ Օր մը վերջ սակայն, երեկոյեան դէմ, հրոսակապետ Տիգրան մտած է առաջնորդին սենեակը, ուր կը գտնուէր նաեւ Հաճընի գայմագամ Սարգիսեան էֆէնտին և մավզէրը քաշելով, կ'ըսէ. «Առաջնորդ հայր, քեզի պիտի սպաննեմ, դուն ալ թողէ մի շարժիր (Սարգիսեան էֆէնտիին ուղղելով խօսքը), կարգը ձեզի բերնին է, ամէն կողմերը պաշարման գարգուցիք, մեզի պիտի վախցնէք։ Առաջնորդ հայր, դուն Զէյթունցի ըլլալով մեզի ինչ կրնաս ընել. գնա՛, հարցուր Զէյթունցի։ Շատ երկու ոսկի տուր մեզի, եթէ ոչ վտանգի տակ ես»։ Այս սպառնալիքին վրայ, առաջնորդը դրամը վճարած է։ Դէպքը տեղեկագրուած է Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին, որ նզոված է հրոսակները։ Կառավարութիւնը ծածկագիր հեռագրով խնդիրը Ատանայի կուսակալութեան պարզած է։ Առաջնորդը դէպքէն այնքան վախցած էր որ, կարծուածէն բանէ ըլլալու հաւանականութիւնը կար, սակայն անպաշտօն դիմումներով խնդրած է որ խնդիրը կարճ կապուի, սակայն կուսակալութենէն ուղղ կամ մեռած ձեռք անցընելու հրաման եկած ըլլալով, գործի ձեռնարկուեցաւ։ Թէեւ տեղւոյս ոստիկաններու հարիւրապետը հրոսակներուն համամիտ ու միջնորդ ըլլալով, ջանացեր էր այդ հրոսախումբը փրկել, իսկ Գաղանի միւթէսարրըֆը թոյլ ու մեղմ վարուելով գործին մնալուն պատճառ եղած և ջանացած էր ընդհ. Ներում ձեռք բերել հրոսակներուն համար, սակայն Հաճընի հայ գայմագամին ջանքերով կարելի եղած է տեղւոյն մէջ անդորրութիւնը տեւականապէս խանգարող աւազակները ոչնչացնել։

Անուանի Ներքին գործոց Նախարարութեան 29 յունվ. 1913 թուով գրկուած հեռագրին պատճէնը, որ Նախապէս Ներկայացուած է նաեւ Գոզանի կառավարիչին եւ Ատանայի կուսակալին։

Հաճընի գայմագամ Սարգիսեան էֆ. ամսոյս 19ին յայտնի աւազակներէն Կեօտէլլիք օղլու Տիգրանը եւ իր ընկերները ձերբակալելու համար հետապնդելէ միջոցներու դիմելով նոյն օրը սկսող ընդհարման մէջ յիշեալ Տիգրանը առջէն վիրաւորուեցաւ եւ իր ընկերը, Համբարձում սպաննուեցաւ. յաջորդ օրը ընդհարման վայրը հասնող ոստիկան զինուորներու հրամանատարին նոր ջանքերուն շնորհիւ յաջողուեցաւ յիշեալ հրոսախումբը կատարելապէս պատժել։ Աւազակները իրենց ապաստանած Թէքլեան Արթին էֆ.ի տունը դիւամամբ հրդեհի տուած ըլլալով, կրակին յարակից բազմաթիւ տուներուն վրայ տարածուիլը արգիլելու համար յիշեալ գայմագամը արագ եւ ազդու միջոցներու դիմեց եւ այս կերպով կարելի եղաւ դոյն մարել։ Հինգէն ի վեր երկրին անդորրութիւնը վտանգող այս հրոսախումբին, զոր ձերբակալելու չէին յաջողած նախորդ գայմագամները, ներկայ գայմագամը զանոնք պատժելու եւ մեծ հրդեհի մը առաջքը առնելու յաջողած ըլլալուն համար մեր երախտագիտական զգացումները կը յայտնենք իրեն։

Ստորագրած են՝

Դատարանի Նախագահը, ընդհ. դատախազը, միւֆթին, Մու—միւտիրին, հայ եւ հայ կաթոլիկ առաջնորդները եւ պատուելին, Իտարէի եւ քաղաքապետական մեճլիսներու անդամները, բոլոր պաշտօնեաները եւ քաղաքին չափ էշրաֆ եր.

ԱՆՉԱՓԱՀԱՍ ԱՂՋԿԱՆ ՄԸ ԱՌԵՒԱՆԳՈՒՄ

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ԵՒ ԿՈՒՍԱԿԱԼ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ՈՒ ԻՍԼԱՄ ԴԷՄ ԴԷՄԻ

Տիգրանակերտէ Յունվ. 12 թուականով հետեւեալը կը քաղենք պաշտօնական նամակէ մը.— Ասկէ առաջ գրած էինք արդէն՝ Տէրիկի մէջ Սաատ Նաճիբեան անուն անչափահաս աղջկան առեւանգուիլը Քէվէրշէն գիւղացի Աչօյէ Ռաշօ անուն քրդին կողմէ։ Աղջիկը երկար ատեն պահուելէ ու պատիւը բռնաբարուելէ յետոյ՝ կը հանուի վերջապէս տեղւոյն մեճլիսը իտարէի ժողովին առջեւ և հակառակ այդ ժողովէն տրուած որոշման թէ՝ աղջիկը 15 տարիքը չէ թեւակոխած և հակառակ կուսակալին հրամանին որ աղջիկը ծնողքին յանձնուի, տեղական կառավարութիւնը զանազան դարձուածքներով կը յանձնէ աղջիկը զինքը առեւանգողին ձեռքը, որ յետոյ կը բերէ զայն Տիգրանակերտ։ Թէեւ կուսակալը սկիզբէն աղջիկը ծնողքին յանձնելու տրամադիր էր, բայց կ'երեւի որ էշրաֆներու ճնշման տակ խնդիրը ձգձգել տուաւ և վերջապէս առաջնորդարանին պնդումին վրայ խնդիրը հանեց տեղւոյն մեճլիսը իտարէին առջեւ և առաջարկեց քննել Տէրիկի մեճլիսը իտարէին որոշումը և աղջիկը վերադարձնել Տէրիկ ու հոն տարիքը նորէն որոշելով, կրօնափոխութեան գործողութիւնը կատարել տալ։ Հակառակ առաջնորդին ու քրիստոնեայ անդամներուն պնդումին թէ՝ Տէրիկի մեճլիսը իտարէին տուած է արդէն իր որոշումը աղջկան տարիքին մասին, և պէտք չէ այդ որոշումը քննել, սակայն իսլամ անդամները կուսակալին հետ միաբանած քրիստոնեայ անդամներուն հակառակ որոշում տուին։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

ԴԻՄՈՒՄ ՎԵՀ. ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ

Պուքրէշէ եկած Յունվ. 25 թուական նամակէ մը հետեւեալ տեղեկութիւնները կը քաղենք.— Այսօր տեղւոյս Միացեալ Ընկերութեանց ընկերութիւնը յանուն Պուքրէշի Հայոց Նիստ գումարելով, որոշեց Ս. Պատրիարքին ընդարձակ գիր մը գրկել, խնդրելով Ռումանիոյ համար առաջնորդութիւն և կեդր. վարչութեան լուրջ ուշադրութիւնը այդ խնդրոյ մասին։

Պատգամաւորութիւն մը եւս պիտի ներկայանայ Ռումանիոյ Ներքին գործոց Նախարարին, որպէս զի առաջնորդարանի ծրագրին հաստատութիւնը և ընդունելութիւնը խնդրէ։ Ս. Պատրիարք Հօր դրկուած նամակին մէջ շնորհակալութիւն յայտնուեցաւ Ազգ. Վարչութեան, որ Տ. Գնել վրդ.ը հոն դրկած էր, և փափաք յայտնուեցաւ զայն առաջնորդ տեսնելու։ Այդ ընկերութեան կողմէ ուրիշ գրութիւն մը դրկուեցաւ Վեհ. Հայրապետին և խնդրուեցաւ որ Պուքրէշի Ռուս դեսպանին միջոցաւ կոնդակ մը դրկուի Ներքին գործոց Նախարարին, որպէս զի հաճի հրահանգ տալ Ռումանիոյ թաղականութեան, առաջնորդական կազմակերպութեան համար։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ երէկ այցելեց Շէյխ իւլ Իսլամին եւ Ներքին գործոց նախարարին գաւառի ապահովութեան եւ գըրգռիչ հրատարակութեանց արգիլման համար։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ նկատելով որ Ռումանիոյ հոգեւոր պաշտօնեաներէն ոմանք, ինքնաբերաբար տեղ կը փոխեն, Թաղ. Խորհուրդներ ինքնաբերաբար քահանաներ կը հրաժարեցնեն, եւ զանազան անպաշտօն քահանաներ հոն երթալով անուանց միջոցներ ի գործ կը դնեն, որոշեց շրջաբերականով մը հրահանգ տալ նոյն տեղերու թաղականութեանց, որ առանց Պատրիարքարանի կամ հոգեւոր իշխանութեան հրահանգին, ոչ մէկ քահանայ տեղափոխուի, հոգաբարձութիւնները առանց կեդրոնի հրահանգին քահանաներ չհրաժարեցնեն, եւ առանց Պատրիարքարանի տուած պաշտօնաթուղթ ունենալու՝ Ներկայացող քահանաներու պաշտօնավարութիւնը արգիլուի։

ՀԱՅՈՑ ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ Հիմնադիր Ժողովը Նիստ ունի այս Հինգշաբթի, 7 փետրուար, ցերեկէն վերջ ժամը 8ին. Չին քոմ եւրոպացւոց, Ընկերութեան գրասենեակին մէջ։ Դիւանը պարտք կը համարի Հիմնադիր Ժողովի պատ. անդամոց մասնաւոր ուշադրութիւնը հրաւիրել Օրակարգի խնդիրներու. կարեւորութեան ու ստիպողութեանը վրայ եւ իրենց զգացմանց կոչում կ'ընէ խնդրելու համար իրենցմէ որ հաճին ի մէր Ընկերութեան սոյն գումարման ներկայ լինել անպատճառ, որպէս զի մեծամասնութեան չգոյութեան հետեւանօք ամլութեան չդատապարտուի Նիստը եւ ընկերութեան գործերը երկար վրայ մնան այս պատճառաւ։

Հայոց Միաց. Ընկերութեանց
Հիմնադիր Ժողովոյ Ատենապետ
Ս. ԳԱՐԱԵԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՎԻՃԱԿԻՆ ՎՐԱՅ

Էտիրնէի մէջ Փետր. Յին անդորրութիւն կը տիրէր, բայց նոյն գիշերը թշնամիին կողմէ հարիւր ռումբ արձակուեցաւ քաղաքին վրայ։

Պուլայիրի մէջ կացութիւնը անփոփոխ է։

Չաթալճայի կողմը առջի օր թշնամիին յառաջապահները Պէկլէրատէն Չիֆթլիք քէօյ և Սվազ քէօյ յառաջացան և մեր գրաւած Օրմանլըի դիրքերուն վրայ թնդանօթաձգութիւն կատարեցին։ Ասոր վրայ մեր կողմէ խոկոյն հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուեցան։ Երէկ թշնամին Սվազ քէօյի արեւմտեան բարձունքները ամրացնելու սկսաւ։

Միւս կողմերը, պատերազմին վիճակը անփոփոխ է։

«ՀԱՄՓՏԸՆ»Ն ՄԱԼԹԱՅԻ ՄԷՋ

Լոնտոն, 16 Փետր.— «Համփտըն» յածանաւը Մալթայի մէջ 400 թօնօ ածուխ առաւ, անիկա պիտի մեկնի Մալթայէն հակառակ հելլէն թօրփիլանաւերու հսկողութեան, որոնք ծովուն բացերը կը գտնուին։

⁂ Հասած սոյն տեղեկութեանց համաձայն «Համփտըն» յածանաւը առջի օր իսկ մեկնած է Մալթայէն և խոյս տուած է հետապնդելու սպասող հելլէն թօրփիլանաւերէն։

10,000 ՀԵԼԼԷՆՆԵՐ ԱՅՎԱԼԸՔԻ ԾՈՎԵԶԵՐՔԸ Կ'ԵԼԼԵՆ

Հռոմ, 16 փետր.— Կը հաստատուի թէ 10,000 Հելլէններ Այվալըգ ելած են բազմաթիւ թնդանօթներով, նպարեղէններով և շրջուն հիւանդանոցներով։

(Այվալըգ կը գտնուի Միտիլլիի դիմաց ասիական եզերքին վրայ։ Զուտ յունաբնակ գիւղ մըն է։ Ծարտանէլի ասիական եզերքէն ութը տասը ժամ հեռաւորութիւն ունի։ Այվալըգէն կը բաժնուին երկու կարեւոր ճամբաներ, մին Պանտրմա Մարմարայի եզերք, միւսը Նակարայի ծովածոցը, ուր կը հսկեն օսմանեան մարտանաւերը։)

ՊՈՒԼԿԱՐ ՍՈՐՈՒՆ ՁԵՌՔԸ ԻՆԿԱԾ ՄԱՄԿԱՏԻՐ ՀԵՌԱԳԻՐ ՄԸ

Ֆիլիպէէն «Մարմար» ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ.— Էտիրնէի ամրակածութիւնը կը շարունակուի անընդհատաբար, ռմբակոծութեան երկու միջոց ժամը 5 արգելումը խիստ սաստիկ էր։

Պոլսոյ Սօֆիայի փաշային ուղղուած փետր. 9 թուակիր հեռագիր մը, որ Պուլկարներուն ձեռքը ինկաւ, սապէս կ'ըսէ.— «Չաթալճայի պուլկար ամրութիւնները գրաւեցէք։ Իշխանին փախուստը մասնաւոր է։ Կեդրոնական կը յառաջանայ։ Ինչ որ ըսի սպասեցէք։»

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Երէկ դեսպանական ընդունելութեան օրը ըլլալով, Ֆրանսական, աւստրիական, իտալական, ռուսական, անգլիական դեսպանները Բ. Դուռ այցելելով արտաքին գործոց նախարարին հետ։ Կը պնդուի թէ այցելութեան միջոցին դեսպանները քաղաքական ներկայ կացութեան և պատերազմին տեւողութեան յառաջ բերած անպատեհութեանց մասին զարդ մը ակնարկութիւններ ըրած են և այս մասին կարեւոր յայտարարութիւններ ըրած են։

Արտաքին գործոց նախարարէն ետք, աւստրիական, անգլիական, ֆրանսական, գերմանական, ռուսական եւ իտալական դեսպանները վարչապետին այցելելով նոյն խնդրոյ վրայ տեսակցութիւններ ունեցան նաեւ Վարչապետ Մահմուտ Շէվքէթ փաշայի հետ։

ՇԷՅԽ ՍԷՆՈՒՍԻԻ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երէկ Սուլթանին կողմէ ունկնդրութեան ընդունուեցաւ Շէյխ Սէնուսիի կողմէ Պոլիս դրկուած պատուիրակութիւնը որ նորէն վերադառնալու մասին շէյխին կողմէ դրկուած նուէրները ու յարգանքները, այս ունկնդրութեան իտալական կառավարութեան կողմէ ոչ ոք ներկայ եղաւ, հակառակ շրջիկ գրողներուն։

ԳՈՒՇԼԱՐ ԵԱՅԼԱՅԻ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄԸ

Ստացուած լուրերու նայելով, օսմ. զօրքը յաջողած է Պուլկարներէն գրաւուած «Գուշլար Եայլասի» դիրքը ձեռք անցնել։ Ընդհարման միջոցին 4000 պուլկար զինուոր և երկու սպայ սպաննուած են։

⁂ «Լա Թիւրքի» կը գրէ թէ Սրնէքլիի կողմը կատարուած արիւնալի ընդհարումէ մը վերջ օսմ. զօրքը յաջողած է նախապէս Պուլկարներէն գրաւուած դիրքերուն տիրել։

ԲԷՃԱՅ ԲԷՅՎԱՆ ՊԷՅ ԱՐՁԱԿՈՒԱԾ

Ինչպէս յայտնի է, Իպէսար Նախորդ արտաքին նախագահի Համպայառ պէյի փախուստին առթիւ իբրեւ մեղսակից ձերբակալուած էր Ինչեայն քեամըլը Բէշատ Բէյվան պէյ, որ մինչեւ այժմ բանտարկուած կը մնար, յիշեալը ազատ արձակուած է ո և է ապացոյց չըլլալուն պատճառաւ։

Իսկ «Ալէմտար» հետեւեալը կը գրէ. «Բէշատ Բէյվան պէյ՝ վերադարձուած յանցանքը քաղաքական բնոյթ ունենալով, վերջերս եղած ընդհանուր Ներումին համաձայն, յիշեալը եւ առջի գիշեր ազատ արձակուած է։»

ՊՈՒԼԿԱՐ ԳԵՐԻ ՄԸ ԵՒՍ

Երէկ Չաթալճայէն Պոլիս բերուեցաւ պուլկար գերի մը։

ՉԱԹԱԼՃԱՅԻ ՎԵՐՋԻՆ ԿՌԻՒՆԵՐՈՒՆ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(Թղթակցութիւն «Մանզումէ»ի)

Չաթալճա, 30 Յնվր. 913

Պոլսէն մեկնած ժամանակս առանց թղթակցի տեղս հասայ։ Մեր նախերապէտը նոյն օրը ինծի Հասէմ գիւղի սթասիոնը ձի դրկած էր, որով այդ մասին ալ դժուարութիւններ չքաշեցի։

Տեղս հասած իրիկունը քանի մը թնդանօթի ձայներ միայն լսեցի, իսկ յաջորդ օրը բաւական բաղխումներ տեղի ունեցան, և սակայն եթէ պատերազմը միշտ այսպէս ըլլայ շատ հաճելի է դիտել։ Առաւօտուն մեր կողմի թնդանօթները սկսան գոռալ, շրափնէլները մեր գլխուն վրայէն կ'անցնէին և Չաթալճա քաղաքին շուրջը գտնուած դիրքերուն վրայ սկսան պայթիլ։ Մեր թնդանօթաձիգները թշնամի թընդանօթները կը փնտռէին, բայց տարօրինակը այն էր որ թշնամին բնաւ չէր պատասխաներ. այն ատեն մեր աջ ու ձախ գտնուող զօրաբանակներէն փոքրիկ յառաջապահ խումբեր սկսան յառաջանալ դէպի թշնամին, այն ատեն լսեցինք զէնքերու ձայներ, որ կը նշանակէր թէ մեր հետեւակները բաղխում կ'ունենային թշնամի հետեւակներու հետ. մեր թնդանօթները սկսան թշնամի հետեւակներու վրայ կրակ ընել. ասոր յաջորդեց թշնամի թնդանօթները, որոնք կրակ ընել սկսան մեր հետեւակներուն վրայ, բան մը կար որ մեզի զարմանք պատճառեց, ան էր որ թշնամի թնդանօթները, իրենց առաջուան տեղէն չէին պայթեր, անոնք Չաթալճա քաղաքին ետեւը գտնուող ամենաբարձր բլուրներէն կ'արձակուէին. ասիկա մեզի երկու գաղափար տուաւ. թշնամին իր այս վարմունքով կամ մեր բանակը ծուղակը ձգելու համար ամէնէն բարձր դիրքերը քաշուած էր, (վասն զի թշնամիին այս դիրքերը թնդանօթ հասցնել անկարելի էր) և կամ իր ուժը քաշած էր աւելի ներսը, բայց այս վերջինն էր որ ճշմարիտ էր, վասն զի մեր զինուորները երբ յառաջացան, տեսան որ շատ փոքր ուժ մը միայն թողուցած էր այդ Չաթալճայի դիրքերուն վրայ, ուրկէ մէկ քանի օր վերջը հետզհետէ սկսան նահանջել դէպի Զօրլու։

Իմ հոս գալուս երկրորդ օրը, մինչ մենք մեր դիրքերէն դիտակներով կը դիտէինք, Չաթալճայի սթասիոնի շէնքերը կրակի մէջ էին, յետոյ ահագին պայթում մը լսուեցաւ և դիտեցինք որ թշնամին պօմպաներով սթասիոնի քարէ և երկաթէ շինուած կամուրջները օդը կը հանէր. ասիկա արդէն մեզի իմացուց թէ թշնամին այս դիրքերը պիտի ձգէր և երթար. վերջապէս մէկ քանի օր վերջը թշնամին իր քանի մը թնդանօթները և փոքր ուժը առած քաշուած էր. այժմ Չաթալճա քաղաքը մեր ձեռքն է։

Այժմ մենք ուր որ էինք դարձեալ հոն ենք, ո և է փոփոխութիւն մը չենք կրած. պատերազմի չմանուածցեցանք, մեր հանգստութիւնը առաջուան պէս է, կարծես թէ բնա՛ւ պատերազմ եղած չըլլար։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ առաւօտ Վարչապետը ազգ. պաշտպանութեան կեդրոնատեղին երթալով պահ մը մասնակից եղաւ նոյն մարմնոյն խորհրդակցութիւններուն։

⁂ Առաջին զօրաբանակի Նախորդ հրամանատար Օսման փաշա և Պոլսոյ մուհաֆըզ Ճեմալ պէյ երէկ Բ. Դուռ գալով Վարչապետին այցելեցին։

⁂ Նախարարաց Խորհուրդը երէկ Նիստ չգումարեց և Նախարարները իրենց պաշտօնատան մէջ ընթացիկ գործերով զբաղեցան։

⁂ Վարչապետ Մահմուտ Շէվքէթ փաշա երէկ պատերազմական պաշտօնատան մէջ զինուորական խորհուրդներու կարգադրութեամբ զբաղեցաւ և դիւաններու անօրէններուն հետ խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Յետոյ կէս օրին մօտ Բ. Դուռ եկաւ։ Վարչապետը այցելեց նաեւ Ազգ. պաշտպանութեան ժողովին անդամներուն։

⁂ Ելմտական նախարարը տակաւին կը շարունակէ տունը մնալ հիւանդութեան պատճառաւ. Գործերը կը վարէ խորհրդական Միհրան էֆ. Գարագաշեան, որ երէկ խորհրդակցեցաւ Սր. Քրօֆորտի հետ, Րուժէլիի պաշտօնեաներուն մասին։

⁂ «Վագիթ» վերապահութեամբ կը ծանուցանէ թէ Ճավիտ պէյ պիտի յաջորդէ Ելմտական Նախարար Րըֆաթ պէյի։

⁂ Իթթիհատի պատասխանատու անօրէնը եւ խմբագրապետը, որոնք բանտարկուած էին, երէկ դատուեցան Պատերազմական Ատեանին կողմէ եւ անպարտ արձակուեցան։

⁂ Պոլսոյ կեդր. հրամանատարութիւնը որոշած է Ներկայ պատերազմին մասնակցող բոլոր սպաներուն լուսանկարները հաւաքածոյի մը մէջ ամփոփել իբր յիշատակ, այս պատկերները պիտի զետեղուին զինուորական թանգարանի մէջ գտնուած մասնաւոր ալպոմի մը մէջ։ Պատկերներուն տակը պիտի գրուի սպաներուն ո՛ր պատերազմին մասնակցած, և որ ատեն վիրաւորուած կամ սպաննուած ըլլալը։

⁂ «Բրօտոսս և Անաթօլիքըս» թերթերը դադրեցուեցան։

⁂ Սալոնիկէն եկող ճամբորդներ կ'ըսեն թէ՝ կը գրէ «Հագ Եօլու» «Ավէրօֆ»ի անունը տուողները կամ հրատարակողները հելլէն կառավարութենէն տասը ոսկի տուգանքի կը դատապարտուին, արդեօք ինչո՞ւ։

ԶՐՈՅՑՆԵՐ

Նոյնպէս կը հերքուի այն զրոյցը թէ՝ Հելլէնները Այվալըգի ծովեզերքը 10 հազար զինուոր հանած են։

⁂ Նոյնպէս երէկ զրոյց կար թէ, Օսմ. կառավարութիւնը Իտալիոյ հետ բանակցութեան ձեռնարկած է Հաւրան կղզին յիշեալ պետութեան ծախելու համար 80 միլիոն Ֆրանքի փոխարէն։ Բնականաբար այս լուրն ալ կը հերքուի։

⁂ Հագգը փաշա որուն համար գրուած էր թէ քանի մը օր Բարիզ պիտի մնայ, երէկ գիշեր իսկ Լոնտոն ժամանած է։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնտոն, 17 Փետր.— Նախկին վարչապետ Հագգը փաշա երէկ հոս հասաւ։

Սօֆիա, 17 Փետր.— Պուլկար հեռագրական գործակալութենէն.

Պուլկար զինուորները իրենց դիրքերը կը պահեն Չաթալճայի և Պուլայիրի մէջ։

Սխալ է Պոլսէն եկած այն լուրը ըստ որուն համեմատ առջի օր Պուլայիրի մէջ կարեւոր ճակատամարտ մը տեղի ունեցած է։

Լոնտոն, 17 Փետր.— «Թայմզ» կը գրէ.— Կացութեան յատկանշական գծերէն մէկը, որ յոյս կը ներշնչէ, այն է թէ աէրութիւնները միշտ կ'որոշեն խաղաղութեան պահպանման օժ տալ։

Հաստատելով նոյն իսկ որ տակաւին դեսպանները համաձայնութեան չեն եկած Ալպանիոյ ապագայ սահմաններու մասին, այսու ամենայնիւ պետական պատասխանատու մարդիկ չեն կրնար երեւակայել թէ ո և է պետութիւն պատերազմի մէջ նետուի այդ տեսակ խնդրի մը համար։

Հաճոյքով արձանագրեցինք վերջին անգամ «Փրէմտէնպլաթ»ի մէջ հրատարակուած այն յայտարարութիւնները, որոնք կ'ապահովցնէին թէ Աւստրիոյ և Ռուսիոյ միջեւ մնացած կարծիքի տարբերութիւնները այլեւս երկու պետութեանց միջեւ շահերու բխած հակամարտութիւն մը չեն կազմեր և կը յուսանք որ Ռուսահայ բայլին կարծիքին մէկ մասը արկա առիթ ընդունելով առաջուընէ աւելի յարձակողական գիծ մը կը բանէ։

Մենք կ'ողջունենք նաեւ յայտարարութիւնները «Նորտ Տոյչէ Ալկէմայնէ Ցայթունկ»ի որ կը մերժէ հաւատալ Հոհէնլոհէ իշխանին անյաջողութեանը եւ որ ընդհակառակը կը կարծէ թէ երկու վեհապետներուն չփումը պիտի նպաստէ որ երկու պետութիւնները Պալքանեան խնդիրներուն մանրամասնութիւնները կարգադրեն։

Վիէննա, 16 Փետր. (յապաղած) Սօֆիայէն առնուած տեղեկութեանց համաձայն Պուլկարիա հինգերորդ բանակ մը պիտի հաւաքէ Վառնայի և Շումլայի միջեւ Զօր. Բաթրիքօֆի հրամանատարութեան տակ և որուն պիտի միանայ յառաջիկային Սերպիոյ Թիմօքի զօրաբաժինը։

Վիէննա, 16.— Կը հաւաստուի թէ Աւստրիոյ և Ռուսիոյ միջեւ խոր անհամաձայնութիւններ գտնուելուն պատճառաւ քիչ մնաց որ յարաբերութեանց խզում մը յառաջ գար և որ արգիլուեցաւ միմիայն անձնական միջամտութիւնովը Սըր Էտուար Կրէյի, որ կաշխատի հարթել վէճը։

Թարօսլաւօ աւստրեւռուս սահմանագլխին մօտ միջադէպ մը պատահած է։

Բարիզ, 17 Փետր.— Բէթթէրպուրկէն կը հեռագրեն.— Զարին պատասխանը Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր կարճ և վճռական է։ Բարեկամական յայտարարութենէ մը վերջ Զարը կը յայտնէ թէ Աւստրիա դիրքը կ'առնէ Ռուսիան որ անխախտ պայէ Սլաւ եղբայրներու շահերը պաշտպանելու իր որոշումը։ Զարը կաւելցնէ թէ ինք կը յուսայ որ միջոցներ կարելի պիտի ըլլայ գտնել խաղաղութիւնը պահպանելու համար, նկատի առնելով Աւստրիոյ Պալքաններու քաղաքականութեան հիմերը։

նան իսկ կարծեմ պիտի չկրնայ զիս ազատել այս գէշ քայլէն։

— Արդէն բաւական երկար ճամբայ մը գացած էր, անդադար դառնալով և վերադառնալով, և առանց կասելու, միեւնոյն նրբանցքներուն մէջ, որոնք ըստ հաճոյս իրարու հետ կը շփոթուէին, զննելով աւելի թանձրացող անկիւնները, գետինը խարխափելով ոտքը դնելէ առաջ, միշտ փնտռելով առանց գտնելու ելք մը այս ցնորական լաբիւրինթոսէն ուր կը մոլորէր խելայեղ։

Ցանկարծ առանց կարենալ որոշելու թէ ո՞ւրկէց կուգային, իրեն առջեւ, մութին մէջ զուշակեց աւելի քան թէ տեսաւ, նոր զօրքեր որոնց լռութեամբ իր դէմը կուգային։ Կեցաւ և մէկ քայլ ըրաւ ուշադիր։

— Գոնէ երեսուն հոգիի չափ կան խորհեցաւ, և կարծես կը տեսնեմ փայլիլը այն հաչակաւոր հրացաններուն, որոնց պարպումը զիս պիտի չանթահարէ։ Առաջ չարժուեծուով մը չակեց իր գօտին, հաւատալ եղաւ թէ դաշոյնը ձեռքին տակն էր և, փայլակնացայտ, ինքզինքը ժողվեց ցատկելու պատրաստ, վայրկենաբար կրկին գտնելով իր բոլոր զգացումները, քանի որ այլեւս իրեն առջեւ ունէր միայն իրեն պէս մարդ և ռազմիկ էակներ։

— Պէտք է վերջը բերել, գոչեց, կը զարնեմ... ալ կը բաւէ, միջոց պիտի գտնեմ անցնելու։

Ցատկելու վրայ էր և բռնցքին պէս զարնելու, բայց մէկէնիմէկ կեցաւ. իր առջեւ չէր դիտեր ուրկէց դուրս կուգար ուրիշ խումբ մը զայլի քայլերով յառաջացած. անգամ մը եւս երկու կրակի մէջ բռնուած էր։

Է՛ ուրեմն ոչ, խորհրդածեց Բարթէլլան, ասիկա պարզապէս յիմարութիւն պիտի ըլլար, ապուշօրէն

սպաննուիլ [illegible]... պէտք է ասկէց ողջ դուրս ելլել... Պարին ալ քինէզ վկայ, հաշիւ ունիմ կարգադրելիք ողնուածներ Տիար Էօբինօզայի հետ։

Բոլորովին փնտռեց և տեսաւ ձախ կողմին վրա. միշտ պատուհանի անկիւն մը։

— Բարէ՛ մըմռաց, քանի որ պէտք է ջանջանքի սենեակին յանգիմ, կը խորհէի թէ պէտք էր խնայէին ինծի այս ճամբաներէն մին ուրկէց պիտի անցնիմ։

Եւ հեգնող ժպիտով մը հրեց դուռը որ տեղի տուաւ, ինչպէս նախատեսած էր։ Կը խորհէր թէ զինուորները պիտի անցնէին առանց կենալու, ինչպէս որ ըրած էին միւս յարկին վրայ։ Կատաղաբար դուռը ետեւէն հրեց հայհոյելով.

— Հատ մըն ալ զոր չպիտի կրնամ այլեւս բանալ։

Ուժգին հրուած դուռը ճարճատեց, բայց չգոցուեցաւ։

— Բէ՛հ, զարմացաւ Բարթէլլան, ասիկա բաց կը մնայ։ Աս ի՞նչ կը նշանակէ։

Կարծես իրեն պատասխան տալու համար ձայն մը յանկարծ աղաղակեց։

— Մեր ձեռքն է, հոն մտաւ։

Միեւնոյն վայրկեանին լսեց անկարգ դոփիւն մը։

— Ա՛հ, ա՛հ, խորհեցաւ Բարթէլլան, այս անգամ այս քաջերը վրաս պիտի յարձակին։ Ծակէտաժամ՛ րա։ Թող ըլլայ... Աւելի աղէկ է այսպէս քան թէ չարունակ զգալ ինքզինքս մղուած դէպի չեմ գիտեր ի՛նչ խորհրդաւոր նպատակ։

Այսպէս մենախօսելով հանդարտ, Բարթէլլան ժամանակը չէր կորսնցներ և աչքէ կանցընէր վայրերը։

— Անել մըն ալ, քաջաքաղէլով։ Արդարեւ թերեւս միշտ միեւնոյն է որ տեսարան միայն կը փոխէ, և ուր կրկին կը տարուիմ առանց կասելու։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ

Այս միջոցիս ուր Արեւելեան խնդիրը կ'զբաղեցնէ բովանդակ եւրոպական դիւանագիտութիւնը եւ մասնաւորապէս Թուրքիան ու Հայութիւնը, եւ ժամուն զուցէ վերջին արարողութիւնը կը կատարուի այժմ Լոնտոն գումարուած դեսպանաժողովին մէջ, իր վերին աստիճանի այժմէականութեան համար, սկսած է ամէն օր պրակ առ պրակ հրապարակ ելել էջուառ Տոլիօի Արեւելեան Խնդիրը եւ Հայկական Հարցը ճոխակապ գործը, որ վարձատրուած է Ֆրանսական Կաճառէն, թարգմանութեամբ Եր. էֆ. Սոմալեանի: ‚Այս խիստ շահեկան գործին մէջ ընթերցողը պիտի գտնէ Արեւելեան Խնդիր կոչուած դարերու խորունկ, առեղծուածային եւ արիւնալի անցեալ ու ներկայ իրադարձութիւնները, որոնք ինչպէս ցոյց կուտան իրենց ընթացքը, երկար ու յամառ ձգձգումներէ վերջ, այժմ կը գտնուին իր վերջին հանգրուանին մէջ: Ամբողջ գործը պիտի բաղկանայ մօտաւորապէս 40 պրակէ, պատկերազարդ, պրակը 10 փարա, փնտռեցէ՛ք բոլոր լրագրավաճառներէն: Ընդհ. կեդրոնատեղին Պապը Ալի «Կեդրոնական Գրատուն», Նազարէթ Այնեա

ԴԵՂԱՐԱՆ
ՄԻՀՐԱՆ ԳԱԼԵՄՔԵԱՐԵԱՆ

Բերա, մեծ փողոց Աղա Ճամիի դիմացի կարգը, Թիւ 117

Երկար տարիներէ ի վեր ունեցած փորձառութեններս լիապէս համոզուած եմ որ Դեղարան մը կրնայ յաջողիլ այն պարագային՝ երբ ուղղամտութիւն, ճշտապահութիւն և աշխալուրջ հսկողութիւն կը տիրեն ամէն գործառնութեանց մէջ, փութացնելու համար հիւանդին ապաքինումը։

Կը մաղթեմ որ երբեք չհիւանդանաք, բայց եթէ երբեք պէտք ունենաք ո և է դեղագրի մը պատրաստութեան, հաճեցէք դիմել մեր Նոր Դեղարանը, ուր պիտի գտնէք զուտ ամենայն ... պահանջ ... ջուրերու համաձայն դեղերու խըղճամիտ պատրաստութիւն դեղերուն ամէնէն աժանը։

Անձնապէս ալ համոզուելու համար այս ճշմարտութեան, կը բաւէ անգամ մը միայն այցելել դեղարանս։

Մեր գաւառացի հայ ազգակիցներուն դարմանումի համար մասնագէտ առաջնակարգ բժիշկներու պէտք ունեցողներուն ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի երբ դիմեն մեր դեղարանը։

Քիչ ատենուան մէջ յարգոյ հասարակութեան մօտ գտած ընդունելութենէն քաջալերուած, սկսած եմ «եւրոպական» կեդրոններէ ուղղակի բերել տալ դեղերու մթերքը։

Զուիցերիական պատուաստ ժամանում շաբաթը 2 անգամ.

Տրամադրելի վկայեալ հիւանդապահուհներ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Իրաւաբանական համալսարանի երիտասարդ ուսանող մը, որ նախապէս ուսուցչական զանազան պաշտօններ վարած և տեղեակ է, հայերէն, թուրքերէն, անգլիերէն և ֆրանսերէն լեզուներու, ինչպէս նաև ուսման այլեւայլ ճիւղերու, կը փափաքի Պոլսոյ կամ գաւառներու մէջ ուսուցչական պաշտօնի մը կոչուիլ։ Այս մասին խմբագրութեանս դիմել։

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ԻՃՐԱ ՏԱՒՐԼՍԻՆՏԷՆ.— 1 տաչէ մուշամմա զանէրա, 2՝ մուշամմա զոլթուգ, 1՝ սադիր զասա, 1՝ քէօհնէ սաճ սոպա, 1՝ ճամլը տոլապ, 1՝ եազըխանէ եազը թագըմը, 1՝ զորիա մաքինասը մա տոլապ, 1՝ տիվար սաաթը, 3՝ հէզէրան սանտալեա, 2՝ սիկարա թակէմլէսի, 2՝ ճամըզ քէօհնէ ճամէյեան լէվհասը։

Լեւոն էֆ.ին զօմիսիօնը Միհրան էֆ. զըմմէթինտէ պա իլամ մահքիմ, պէտէլի եճարտան ալաճագը օլան մալիւմ իւլ մըգտար մէպալիղին թեէմինի իսթիֆաստը զըմնըտա մէտասընը միւմաիլէյհին մալի ... [illegible] ... 18ինճի ճումատա կիւնիւ ... 5տէն 7յէ գատար Սկիւտար Պաղչէ Գաբուսընտա ... [illegible] ... Իճրա Տաիրէսինտէն իլան օլունուր.

13 Բեանունը սանի 328

ՍԱՄ ԱՌԵՒՏՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

شركت تجارية عثمانيه

SOCIETE ÇOMMERCIALE OTTOMANE

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100,000 ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՈՍԿԻ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Կ. ՊՈԼԻՍ

ՇԻՐՔԷԹԻ ՀԱՅՐԻՅԷ ԽԱՆ

ԴՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐԸ ԲԱՑ ԵՆ ԱՌԺԱՄԵԱՅ ԿԵՐՊՈՎ

ՍԹԱՄՊՕԼ, ԳԱԹԸՐՃԸՕՂԼՈՒ ԽԱՆ

[illegible]

25 ... [illegible]

ՕԹԷԼ ՀԷՔԻՄ ՕՂԼՈՒ
ՊՈՒԼԷՃԻՔ

Պիլէճիկի էն կեդրոն և օդասուն դիրքի մը վրայ հաստատուած վերոյիշեալ օթէլը, զոր իր բոլոր կազմութիւններով իսկապէս պանդոկատերերու հանգստութիւնը կ'ապահովէ. կը յանձնարարուի բոլոր ճամբորդներու անպատճառ այցելել միայն, ուր պիտի գտնէ նաև պոլսականէն գերազանց գերազանց հրամայել ... ամէն լեզուէ թերթերու ճոխ մթերքով մը: Մաքուր մաքրակալ և անզուգական խնամք. գիներըն ... [illegible]

ՄԱՅՐԵՐՈՒ ԽԻՍՏ ԿԱՐԵՒՈՐ
ՆՈՐԱԾԻՆ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՏՔԹ. Օ. ԿՈՐԵԿԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ ՀԱՄԶԻ ... [illegible]

Հիւանդ կ'ընդունի ուրբաթ և կիրակէ զատ միւս օրերը ցերեկէ վերջ իր բնակարանը Բերա, Թըրլը Պաշը, Թիւ 12։

50—17

ԻՕՏ.—Ինչու այսքան շատ ձկան իւղ կը գործածուի անարիւն և տկարակազմ տղայոց համար։

Որովհետեւ ան իր մէջ կը պարունակէ կազդուրիչ Իօտ գործածուոր վիճակի մէջ, բայց ամէն ձկան իւղ հաւասար օժտ չէ կրնար ունենալ. անոր ամէնէն լաւագոյնը և թարմը պէտք է փնտռել Հայկ Ալլահվէրտիի դեղարանը, Պահճէ Գաբու Նենի Բօսթանճեան Ճառատէտ։

ԱՌԱՋԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՁՐԻ

ՏՔԹ. Գ. ՍՈՒՐԵԱՆ

Բժիշկ Ֆրանսական Հիւանդանոցին և Նախկին Տնօրէն-Բժիշկ Ֆրանկախտի հիւանդանոցին

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Ֆրանկախտի, արանց և կանանց ծննդամիզական և վիրաբուժական հիւանդանոցին

Իր երկար փորձառութեան շնորհիւ կարող է կարճ ժամանակէն բուժել ամենահին ջերմամիզութիւնը (կոնթմիլիթէս) ֆրանկախտը, սեռնահոսութիւնը, առնական կարողութիւնը, ի հարկին ելեքտրաբուժութեամբ և Մէջրումի ներարկումով։

Նոյնպէս կանանց արգանդի հիւանդութիւնները, դաշտանի խանգարումները, հոսումները և արանց դժուարամիզութիւնը, բրոսթաթ և միզամաի հիւանդութիւնները և քարերը (աւազախտ) կը բուժէ իր նորահնար գործիքներու միջոցաւ, կատարելով անհրաժեշտ վիրաբուժական գործողութիւնները։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէսօրէ վերջ ժամը 1-6 (Ը. Ե.) Պագչէ Գաբու Համիտիյէ-Մէջլիսի դէմ Իւթիւճեան դեղարանի վերի յարկը իր մասնաւոր սրահին մէջ։

ՀԱՏԱՎԱՃԱՌՈՒՄ ԵԻՐՈՊ. ԹԵՐԹԵՐՈՒ
«ԲՈՒՐ ԼԸ ԲԷՕԲԼԸ Տ'ՕՐԻԱՆ»

Հայկական պահանջներուն նուիրուած

ԲԱԲԱԿԱԼԼՕ

Աշխարհահռչակ պատկերազարդ

քաղաքական երգիծաթերթ

«ԼԸ ՄԱԹԷՆ», «ԼԸ ԹԱՆ», «ԼԸ ԺՈՒՐՆԱԼ»

եւն. քաղաքական օրաթերթեր

Գաւառական լրագրավաճառներու մասնաւոր զեղչ: Դիմել Պոլիս, Պապը Ալի ճառատէտ Թիւ 72, Ավրասա գործակալութիւն, Սահակ Քիւրքճեանի։

ԱՌԱՋԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՁՐԻ

ԱՖՐՈԴԻՏԵԱՆ ԵՒ ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԲԺԻՇԿ

ՏՕՔԹԷՕՐ

ԳԱՌԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Գիտական վերջին նորութեանց համեմատ առանց ցաւ պատճառելու կը դարմանէ ջերմամիզութիւնը, ֆրանկախտը, երակափորձութիւնը, առնական անկարողութիւնը և դժուարամիզութիւնը։

Բացի կիրակիէ, ամէն օր կը գտնուի Պահճէ գաբու, Նէջէրճի Հաճի Պէքիրի անկիւնը, Մէրհամէթճեան դեղարանը։

ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԸ ՁՐԻ 30—10

ՏՕՔԹ Ք. ՃԷՋՎԷՃԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԾՆՆԴԱՄԻԶԱԿԱՆ ԵՒ ՄՈՐԹԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Պետական և Ազգ. հիւանդանոցներու մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ հին և նոր ջերմամիզութիւնը, երկկամունքի (պլէօպրէք), միզափամփուշտի բրօսթաթի բորբոքումներ, գէշ դարմանումէ յառաջ եկած ամբոխքներու ... անկարողութիւն, ամլութիւն, բրօսթաթի վերաբերեալ բորբոքումներու համար Վիէնի նորահնար գործիքով մասած, արգանդի և ձուարաններու ... թիւններ։

Գազախակամպաթար համար սավորական դարմանումներու հետ Էռլիխի Սալվարսանի երակային ներարկումները մասնաւոր խնամքով կը կատարէ դիւրամատչելի գնով։

Բացի Վաճէժաննէն, իր դարմանումին տակ գտնուած հիւանդներուն մէզի, խուխի մանրէաբանական քննութիւններ առանց վճարումի։ Բացի կիրակիէ, ամէն օր կը գտնուի Պոլիս, Եէնի Բօսթանճեան ճառատէտ թիւ 4, Հայկ Ալլահվէրտի դեղարանը։ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ օրերը ձրի։

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԼԱՍՏԻԿ ԿԱԼՕՇՆԵՐՈՒ
Յ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԷՍԿԻ ԶԱՊԹԻՅԷ, ՔՕ—ՕԲԷՐԱԹԻՎԻ ԴԷՄ

Վաճառատունս, որ 12 տարուան փորձառութեամբը կրցած է շահիլ յաճախորդներուն համակրութիւնը, կը գտնուի առաջնակարգ ռուսական, ամերիկեան և անգլիական ամէն տեսակ կալօշի ճոխ մթերք մը, անմրցելի գիներով։ Ցեխոտնութիւնը երաշխաւորուած։ Ամէն կերպ դիւրութիւն յաճախորդաց։ Գաւառներէն յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։ Վաճառում մեծաքանակ և փոքրաքանակ։

ՄԵԾ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
„ՄԱՆՉՈՒՄԷ"Ի ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՆՐ. ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

«Մանչումէ»ի ընթերցողներուն դիւրութիւն մը տալու համար ... «Հանրային Գործակատարութեան Ընկերութիւն» անունով ընկերութիւն մը կազմուած է ... [illegible] ... գործակալութիւնները ... [illegible]

Դիմել Պապը Ալի ճառատէտ «Մանչումէ»ի խմբագրատան Հանրային Գործակատարութեան Ընկերութեան տնօրէն Մ. Թաշճեան էֆ.ի։

ՏՈՔԹՈՐ ԵԴՈՒԱՐԴ ՇԱՀՊԱԶ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԱՉՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

[illegible]

ԱՂԻ
ՅՕԴԱՑԱՒԵՐԸ ՌՈՒՄԱԴԻԶՄԻՆՈՎ
ԱՆՑԱԾ Է ԴԱՐՄԱՆԵԼ

Բաղաքական Բժշկական և Ընդհանուր Առողջապահական Ժողովներուն ... [illegible] ... (հին և նոր ...) ցաւերը յաջողութեամբ կը դարմանէ.

... այս հիւանդութիւն. ... [illegible]

ԻՆՉԸ 7 ԴԱՀԵԿԱՆ Է

Երաշխաւոր գլխաւոր Ծախս ... Պետրոս ... [illegible] ... Գալթաքճեան ... Գաւառներէն յանձնարարութիւնները 2 ... [illegible]

ՆԵՐՇՆՉԱԿ

Ալ Շէհիրի մեր նոր գործակալն է Յարութիւն էֆ. Թաշճեան, որուն պէտք է դիմել բոլոր հաշուական խնդրոց և «Մանչումէ»ի բաժանորդագրուելու համար։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՔԹ. Խ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

1908 ... [illegible]

ՏՕՔԹ. ՌՈՒԲԷՆ ՕԺԱՆԵԱՆ
ՔԷՕԹԱՀԵԱ

Վկայեալ Պէյրութի Ամերիկեան համալսարանէն, ժամանակ Թաղապետական բժիշկ, մասնագէտ, ներքին և մորթային հիւանդութեանց։ Կը հրաւիրենք Քէօթահիոյ արգոյ հասարակութիւնը օգտուիլ յարգելի Տօքթէօրին ներկայութենէն։

5—5

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Բերա, Թագսիմի ֆրանսական հիւանդանոցին առջեւ, Թիւ 9 Վալիտէ Չէշմէ ճառատէտ

ՏՕՔԹ. ԱՐԱՄ ՌՈՒՆՃԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ ՈՒ ԿՈԿՈՐԴԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

[illegible]

ՀԱՆԴԷՍ ԹԱՏՐՈՆ ԵՒՆ.

«Մինէմա Ամերիքէն» Բերա, Հայէն հիւպատոսարանին դէմ, շքեղ ներկայացում ամէն օր, շաբաթը երկու անգամ բրոկրամի փոփոխութիւն։

ԹԷՕԹԻԿԻ 1913 ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

ԱՄԵՆՈՒՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

ԳԻՆ 12 Ղրշ. ԳԱՒԱՌ 15 Ղրշ.

ԵՒ ԼԻԼԱՅԻ ՆՈՐ ՏԱՐՈՒՑ

ԿՈՂՔՆՉԷՔԸ

ԳԻՆ 2 Ղրուշ ԳԱՒԱՌ 2,50

Կեդրոնատեղի ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ վաճառատունն Կ. Պոլիս, Պահճէ Գաբու

ՍՊԻՏԱԿ ԴԵՂԱՐԱՆ
Գ. ՀԱՃԵՆ
ՍՈՒՐԲ ԷՉՄԻԱԾԻՆ ՃԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՅ

[illegible]

ՏՔԹ. ՏԻԳՐԱՆ ԹԱՊՈՒՊ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԱԽՏԵՐՈՒ

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, Շիշլի, Օսման պէյի գաղթոցին մօտ, Նամիան ապարթըմանին իր յարկաբաժնին մէջ

Արանց և կանանց ինչպէս նաև տղայոց ամենազգի հին և նոր ախտերը, ռամաթիզմ, թոքերու, երիկամներու, սրտի ... հիւանդութիւնները անգլիական և ամերիկեան նորագոյն մեթոտներով կը դարմանէ։ Ֆրանկախտը և անոր հետեւանք բոլոր յամառ հիւանդութիւնները «Սալվարսան»ի և բոլորովին նոր գիւտ «Նէօսալվարսան» ներարկումներով կը բուժէ արագ առանց ո՛ և է ցաւի և առանց զբաղումի արգելք ըլլալու։

Որպէսզի ո և է մէկը չի վարակուի թիֆոյով և գոլէրայով, վերջերս Ամերիկայի և Անգլիոյ մէջ հնարուած, կիրարկուած և յաջողութեամբ պսակուած նորագիւտ միջոցներով պատուաստում ալ կը կատարէ։

Ուրբաթ օրերը մինչեւ կէս օր ձրի։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԳԱՐԵՋՐԱՏՈՒՆ
ԹԱԳՍԻՄ, ՅՈՒՆԱԿԱՆ ՔՕՆՍՕԼԱԹՈՅԻՆ ԴԷՄ
(ԺԱՄԸ ԹԻՒՐՔ)

Այս անգամ Թագսիմ յունական քօնսօլաթոյին դէմ գտնուած Քաֆէ Թիւրքը, զոր ես վարձած եմ, ընտանեկան շքեղ երեկոյթներու համար ամէն տեսակ մաքրութեան և սպասարկութեան համար վերջին աստիճան հոգ տարած եմ և մասնաւանդ Արեւելեան երաժշտախումբի մը հետ պայմանաւորուած եմ հնչեցնել անձերէն բաղկացեալ, որոնք Մննդեան ... առջին օրէն սկսեալ ամէն օր մինչեւ կէս գիշեր ընտիր կտորներ պիտի նուագեն։ Հաշտակաւոր քէմէնչէ Սնաաթոս էֆ., ուտի Մէօրըր Իպրահիմ էֆ.. քանոնի Շէմսի էֆ., հանէնտէ Միհրդատ էֆ., հանէնտէ Ցակոբոս էֆ., հանէնտէ Էմին էֆ.։

Սքանչելի Տրեհէր պիրա: Գիները չափաւոր։

Ընտանիքներու համար մասնաւոր սպասարկութիւն։

Վարձակալ ԼԻՂՕՐ ՍԱՌՈՏ

5—5

Այս անիլին մէջ ուրիշ բան չտեսաւ եթէ ոչ անօգին ծնաւկ մը ճիշդ դրան քով դրուած։

Ատանց վայրկեան մը կորսնցնելու, Բարթէլյան հրեց զայն, դրան առջեւ քաշեց: Ժամանակ էր, միւենոյն ձայնը որ արդէն լսուած էր՝ կ'ըսէր դրան զարնելով։

— Հան է: Անոր հոն ըլլալը տեսայ։

— Դուռը խորտակեցէք, հրամայեց ուրիշ ձայն մը, ձեռքերնիս է։

— Ո՛չ տակաւին, հեգնեց Բարթէլյան, ծնաւկին առջեւ բռնակած։

Հարուածները սկսան տեղալ դուռը և միեւնոյն ատեն ծեծողներ, կառակներ, սպառնալիքներ կը պայթէին։

Ասպետը կատարելապէս կը հասկնար թէ այս մութ անկիւնին մէջ իրեն անկարելի էր դիմադրել յաղթ կամ վաթսուն յարձակողներու: Սաչափը միայն կրնար յուսալ, երբ ծնաւկը իյնար — ինչ որ չէր կրնար ուշանալ — աս էր թէ քանի մը հոգին գետին պիտի տապալէ: Բայց ինքն ալ ճակատագրականօրէն պիտի ընկճուէր բազմութեան տակ: Ուրեմն կը շարունակէր գըննազդօրէն փնտռել թէ օ՞ւրկէց կրնար նահանջել։

Երբ խուզարկու նայուածքներ կ'արձակէր բոլորտիքը, աչքերը ինկան նախապէս ծնաւկին դրուած տեղին վրայ: Մէկ ոստումով գնաց հոն և տեսաւ ծակ մը զոր ծնաւկը անշուշտ ծածկելու կը ծառայէր, և զոր չէր նշմարած առաջին անգամ: Ծռեցաւ: Ասս ալ պզտիկ սանդուխ մըն էր որ կը մխուէր մինչեւ գետինը։

Բարթէլյան երկվայրկեան մը խորհրդածեց և վճռած յանկարծ.

— Քանի որ կ'ուզուի ասկէց անցնիմ, անցնինք։

ոենեակին մէջ: Քիչ առաջ հոս խօսող ոճրագործը արդարեւ դիտել տուաւ թէ մարդը պիտի պարտաւորուի անցնիլ իրեն առջեւ մեր աքսոր թողած ճամբաներէն։

Եւ ամէնէն վտանգաւոր անցքերուն մէջ իսկ իրմէ բնաւ չբաժնուող այն ցուրտ հեգնութեամբ.

— «Մարդ»ը ես եմ... դժոխքին բոլոր չուները թող պատեն այդ անճանիրին գլուխը... Մա՛րդը... Չէք բաւէր որ կ'սպաննէ, պէտք է որ նախատէ ալ...

Պահ մը մտածկոտ մնաց և մանչեց.

— Տանջանքներու սենեա՛կը... Է՜ ուրեմն, թող այդպէս ըլլայ. երթանք տեսնենք ի՞նչ կապաւէ մեզի այդ սրահին մէջ։

Եւ բիրտ քայլով մը ուղղուեցաւ դէպ ի դուռը, զայն բաց գտնելուն շատ վստահ։

— Վա՛յ գլխուս, հեգնեց, տեսնելով որ անցի՛կաւոր իր ճնշումին տակ, քանի որ պէտք է անցնիմ անկէց: Անցաւ ամէն և անգամ մըն ալ Նըրանցքին մէջ գտնուեցաւ: Եւ միշտ միեւնոյն կէս մթութիւնը միեւնոյն լռութիւնը, միեւնոյն ծանր տրամութեան տպաւորութիւնը՝ որ կարծես մերկ պատերէն կ'իջնէր, միեւնոյն հեղձամղձուկ մթնոլորտը՝ որ խորհրդաւորութեամբ և սարսափով բեռնաւորուած կերեւէր իրեն։

Բարթէլյան վարժուած էր ինքզինքը նուաճելու, մնաց որ արդէն մէկէ աւելի վտանգաւոր արկածներու մէջ գտնուած էր: Թուրը ձեռքը առած էր և կըրթար ամուր և հանդարտ քայլով մը, տեսակ մը հպարտութիւն զննելով պաղարիւն գնացք մը պահելուն մէջ: Բայց իր ըրած ջանքէն կզգար քրտինքին իր ճակատէն վազելը խոշոր կայլակներով, և իր սիրտը կը բաբախէր ուժգին, երբ ինքնիրեն կ'ըսէր.

— Ահա վերջին ակնարկ մը: Այս անգամ սատա...